

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

4 päivänä lokakuuta 2011 *

Sisällys

I	Asiaa koskevat oikeussäännöt	I - 9168
	A Kansainvälinen oikeus	I - 9168
	B Unionin säännöstö	I - 9171
	1. Yleisradiointia koskevat direktiivit	I - 9171
	2. Henkistä omaisuutta koskevat direktiivit	I - 9178
	C Kansallinen lainsäädäntö	I - 9184
II	Pääasiat ja ennakkoratkaisukysymykset	I - 9186
	A Valioliigaottelujen lähetysoikeuksien lisensointi	I - 9186
	B Valioliigaotteluiden lähettäminen	I - 9188
III	Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu	I - 9203
	A Muista jäsenvaltioista peräisin olevien koodattujen lähetyksen vastaanottamis- ta koskevat oikeussäännöt	I - 9203
	1. Alustavat toteamukset	I - 9203
	2. Ehdollista pääsyä koskeva direktiivi	I - 9204

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

- a) Ehdollista pääsyä koskevan direktiivin 2 artiklan e alakohdassa tarkoitettun käsitteen ”laiton laite” tulkinta (asiassa C-403/08 esitetty ensimmäinen kysymys ja asiassa C-429/08 esitetyt ensimmäinen ja toinen kysymys) ..... I - 9204
- b) Ehdollista pääsyä koskevan direktiivin 3 artiklan 2 kohdan tulkinta (asiassa C-429/08 esitetty kolmas kysymys) ..... I - 9206
- c) Muut ehdollista pääsyä koskevaan direktiiviin liittyvät kysymykset .. I - 9208
3. EUT-sopimuksen tavaroiden ja palvelujen vapaata liikkuvuutta koskevat määräykset ..... I - 9208
- a) Ulkomaisten dekooodausvälineiden maahantuonti-, myynti- ja käyttökielto (asiassa C-403/08 esitetyn kahdeksannen kysymyksen b kohta ja yhdeksännen kysymyksen ensimmäinen osa sekä asiassa C-429/08 esitetyn kuudennen kysymyksen i kohta) ..... I - 9208
- i) Sovellettavien oikeussääntöjen määrittäminen ..... I - 9209
- ii) Palvelujen tarjoamisen vapauden rajoituksen olemassaolo ..... I - 9210
- iii) Palvelujen tarjoamisen vapauden rajoituksen oikeuttaminen immateriaalioikeuksien suojaamisen tavoitteella ..... I - 9212
- Unionin tuomioistuimelle esitetyt huomautukset ..... I - 9212
- Unionin tuomioistuimen vastaus ..... I - 9213
- iv) Palvelujen tarjoamisen vapauden rajoituksen oikeuttaminen tavoitteella edistää yleisön läsnäoloa jalkapallostadioneilla ..... I - 9219
- b) Ulkomaisten dekooodausvälineiden käyttäminen väärän henkilöllisyyden ja väärän osoitteen ilmoittamisen jälkeen ja näiden välineiden käyttö kaupallisessa tarkoituksessa (asiassa C-403/08 esitetyn kahdeksannen kysymyksen c kohta ja asiassa C-429/08 esitetyn kuudennen kysymyksen ii ja iii kohta) ..... I - 9220

c)	Muut liikkumisvapautta koskevat kysymykset (asiassa C-403/08 esitetyn yhdeksännen kysymyksen toinen osa ja asiassa C-429/08 esitetty seitsemäs kysymys)	I - 9222
4.	EUT-sopimuksen kilpailua koskevat määräykset	I - 9223
B	Lähetysten käyttämistä niiden vastaanottamisen jälkeen koskevat oikeussäännöt	I - 9226
1.	Alustavat toteamukset	I - 9226
2.	Tekijänoikeusdirektiivin 2 artiklan a alakohdassa säädetty kappaleen valmistamista koskeva oikeus (asiassa C-403/08 esitetty neljäs kysymys)	I - 9228
3.	Tekijänoikeusdirektiivin 5 artiklan 1 kohdassa säädetty poikkeus kappaleen valmistamista koskevasta oikeudesta (asiassa C-403/08 esitetty viides kysymys)	I - 9230
a)	Alustavat toteamukset	I - 9230
b)	Tekijänoikeusdirektiivin 5 artiklan 1 kohdassa säädettyjen edellytysten noudattaminen	I - 9232
4.	Tekijänoikeusdirektiivin 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ”välittäminen yleisölle” (asiassa C-403/08 esitetty kuudes kysymys)	I - 9236
5.	Satelliitin välityksellä tapahtuvaa yleisradiointia koskevan direktiivin vaikutus (asiassa C-403/08 esitetty seitsemäs kysymys)	I - 9242
IV	Oikeudenkäyntikulut	I - 9242

Yhdistetyissä asioissa C-403/08 ja C-429/08,

joissa on kyse EY 234 artiklaan perustuvista ennakkoratkaisupyynnöistä, jotka High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (Yhdistynyt kuningaskunta) ja High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division (Administrative

Court) (Yhdistynyt kuningaskunta) ovat esittäneet 11.7.2008 ja 28.7.2008 tekemillään päätöksillä, jotka ovat saapuneet unionin tuomioistuimeen 17.9.2008 ja 29.9.2008, saadakseen ennakkoratkaisut asioissa

Football Association Premier League Ltd,

NetMed Hellas SA ja

Multichoice Hellas SA

vastaan

QC Leisure,

David Richardson,

AV Station plc,

I - 9162

Malcolm Chamberlain,

Michael Madden,

SR Leisure Ltd,

Philip George Charles Houghton ja

Derek Owen (C-403/08)

sekä

Karen Murphy

vastaan

Media Protection Services Ltd (C-429/08)

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti V. Skouris, jaostojen puheenjohtajat A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev ja J.-J. Kasel sekä tuomarit A. Borg Barthet, M. Ilešič, J. Malenovský (esittelevä tuomari) ja T. von Danwitz,

julkisasiamies: J. Kokott,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 5.10.2010 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Football Association Premier League Ltd, NetMed Hellas SA ja Multichoice Hellas SA, edustajinaan J. Mellor, QC, N. Green, QC, barrister C. May, barrister A. Robertson, solicitor S. Levine, solicitor M. Pullen ja solicitor R. Hoy,
- QC Leisure, David Richardson, AV Station plc, Malcolm Chamberlain, Michael Madden, SR Leisure Ltd, Philip George Charles Houghton ja Derek Owen, edustajinaan M. Howe, QC, barrister A. Norris, barrister S. Vousden, barrister T. St Quentin, barrister M. Demetriou, solicitor P. Dixon ja solicitor P. Sutton,
- Karen Murphy, edustajinaan M. Howe, QC, W. Hunter, QC, barrister M. Demetriou ja solicitor P. Dixon,

- Media Protection Services Ltd, edustajinaan J. Mellor, QC, N. Green, QC, H. Davies, QC, barrister C. May, barrister A. Robertson ja barrister P. Cadman,

- Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehinään V. Jackson ja S. Hathaway, avustajanaan J. Stratford, QC,

- Tšekin hallitus, asiamiehenään K. Havlíčková,

- Espanjan hallitus, asiamiehenään N. Díaz Abad,

- Ranskan hallitus, asiamiehinään G. de Bergues ja B. Beaupère-Manokha,

- Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan avvocato dello Stato L. D’Ascia,

- Euroopan parlamentti, asiamiehinään J. Rodrigues ja L. Visaggio,

- Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään F. Florindo Gijón ja G. Kimberley,

- Euroopan komissio, asiamiehinään X. Lewis, H. Krämer, I. V. Rogalski, J. Bourke ja J. Samnadda,
- EFTAn valvontaviranomainen, asiamiehinään O. J. Einarsson ja M. Schneider.

kuultuaan julkisasiamiehen 3.2.2011 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- ¹ Ennakkoratkaisupyynnöt koskevat seuraavien säädösten ja määräysten tulkintaa:
  - ehdolliseen pääsyyn perustuvien tai ehdollisen pääsyn sisältävien palvelujen oikeussuojasta 20.11.1998 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/84/EY (EYVL L 320, s. 54; jäljempänä ehdollista pääsyä koskeva direktiivi)
  - tiettyjen satelliitin välityksellä tapahtuvaan yleisradiointiin ja kaapeleitse tapahtuvaan edelleen lähettämiseen sovellettavien tekijänoikeutta sekä lähioikeuksia koskevien sääntöjen yhteensovittamisesta 27.9.1993 annettu neuvoston direktiivi 93/83/ETY (EYVL L 248, s. 15; jäljempänä satelliitin välityksellä tapahtuvaa yleisradiointia koskeva direktiivi)

I Asiaa koskevat oikeussäännöt

A Kansainvälinen oikeus

- 3 Marrakechissa 15.4.1994 allekirjoitetun Maailman kauppajärjestön perustamissopimuksen liitteessä 1 C oleva sopimus teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista hyväksyttiin Uruguayn kierroksen monenvälisissä kauppaneuvotte- luissa (1986–1994) laadittujen sopimusten tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta yhteisön toimivaltaan kuuluvissa asioissa 22.12.1994 tehdyllä neuvoston päätöksellä 94/800/EY (EYVL L 336, s. 1).

- 4 Teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista tehdyn sopimuksen 9 artiklan 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Jäsenten tulee saattaa lainsäädäntönsä Bernin yleissopimuksen (1971) 1–21 artiklan ja sen liitteen mukaiseksi. Jäsenillä ei kuitenkaan ole tämän sopimuksen nojalla tuon yleissopimuksen 6 bis artiklassa tarkoitettuja tai siitä johdettuihin oikeuksiin perus- tuvia oikeuksia tai velvoitteita.”

- 5 Kirjallisten ja taiteellisten teosten suojaamista koskevan Bernin yleissopimuksen (Pariisin sopimuskirja 24.7.1971), sellaisena kuin se on muutettuna 28.9.1979 (jäljempänä Bernin yleissopimus), 11 artiklan 1 kappaleessa määrätään seuraavaa:

”1. Näytelmä-, musiikkinäytelmä- ja sävellysteosten tekijöillä on yksinoikeus sallia:

- i) teostensa julkinen esittäminen millaisiin keinoin tai menetelmin tahansa;

- ii) teostensa esityksen saattaminen yleisön saataviin millä tavalla tahansa.”

- 6 Bernin yleissopimuksen 11 bis artiklan 1 kappaleessa määrätään seuraavaa:

”Kirjallisten ja taiteellisten teosten tekijöillä on yksinoikeus sallia:

- i) teostensa yleisradioiminen tai välittäminen yleisölle muulla merkkien, äänien tai kuvien johtimettoman lähettämisen keinolla;

- ii) teoksen yleisradioinnin välittäminen yleisölle johtimitse tai edelleen yleisradioiminen silloin, kun tämä tapahtuu muun kuin alkuperäisen organisaation toimesta;

iii) teoksen yleisradioinnin välittäminen yleisölle kaiuttimella tai muulla samankaltaisella merkkien, äänen tai kuvien siirtämiseen käytettävällä laitteella.”

- 7 Maailman henkisen omaisuuden järjestö (WIPO) on tehnyt 20.12.1996 Genevessä WIPO:n esitys- ja äänitesopimuksen ja WIPO:n tekijänoikeussopimuksen. Nämä kaksi sopimusta hyväksyttiin yhteisön puolesta 16.3.2000 tehdyllä neuvoston päätöksellä 2000/278/EY (EYVL L 89, s. 6).
- 8 WIPO:n esitys- ja äänitesopimuksen 2 artiklan g alakohdassa määrätään seuraavaa:

”Tässä sopimuksessa tarkoitetaan:

--

- g) esityksen tai äänitteen ’yleisölle välittämisellä’ millä tahansa välineellä paitsi yleisradioimalla tapahtuvaa esityksen äänien tai äänitteelle tallennettujen äänien tai ääniä edustavien merkkien välittämistä yleisölle. 15 artiklaa sovellettaessa ’yleisölle välittäminen’ sisältää äänitteelle tallennettujen äänien tai ääniä edustavien merkkien saattamisen yleisön kuultaviin.”

- 9 Saman sopimuksen 15 artiklan 1 kappaleessa määrätään seuraavaa:

”Esittäjillä ja äänitetuottajilla on oikeus kertakaikkiseen kohtuulliseen korvaukseen kaupallisessa tarkoituksessa julkaistun äänitteen suorasta tai epäsuorasta käyttämisestä yleisradioimiseen tai mihin tahansa yleisölle välittämiseen.”

- 10 WIPO:n tekijänoikeussopimuksen 1 artiklan 4 kappaleen mukaan sopimuspuolten tulee noudattaa Bernin yleissopimuksen 1–21 artiklaa ja sen liitettä.

B *Unionin säännöstö*

1. Yleisradiointia koskevat direktiivit

- 11 Rajat ylittävää televisiotoimintaa koskevan direktiivin johdanto-osan kolmannessa perustelukappaleessa todetaan, että

”eri tekniikkojen avulla rajojen yli välitetyt lähetykset ovat yksi keino edistää yhteisön tavoitteiden saavuttamista; olisi toteutettava toimenpiteet, jotta voitaisiin siirtyä ja varmistettaisiin siirtyminen kansallisista markkinoista yhteisiin ohjelmatuotanto- ja jakelumarkkinoihin ja jotta luotaisiin rehdin kilpailun edellytykset televisiopalvelujen yleisen edun mukaisia tehtäviä haittaamatta”

12 Direktiivin 97/36 johdanto-osan 21 perustelukappaleessa todetaan, että

”tässä direktiivissä ’yhteiskunnallisesti erityisen merkittävillä’ tapahtumilla tarkoitetaan tapahtumia, jotka täyttävät tietyt vaatimukset eli ovat ainutlaatuisia tapahtumia ja jotka kiinnostavat suurta yleisöä Euroopan unionissa tai tietyssä jäsenvaltiossa tai tietyn jäsenvaltion merkittävässä osassa ja jotka järjestetään ennakkoon ja joiden järjestäjällä on laillinen oikeus myydä tapahtuman lähetysoikeudet”.

13 Satelliitin välityksellä tapahtuvaa yleisradiointia koskevan direktiivin johdanto-osan 3, 5, 7, 14, 15 ja 17 perustelukappaleessa todetaan, että

”(3) erityisesti satelliitin välityksellä ja kaapeleitse tapahtuva valtioiden rajat ylittävä ohjelmien yleisradiointi yhteisössä on yksi pääasiallisista keinoista toteuttaa nämä yhteisön tavoitteet, jotka ovat sekä poliittisia, taloudellisia, sosiaalisia, kulttuurisia että oikeudellisia,

--

(5) -- tämä aiheuttaa vaaran, että oikeudenhaltijoiden teoksia käytetään korvauksetta tai että niiden käytön estävät eri jäsenvaltioissa yksittäiset yksinoikeuksien haltijat; erityisesti tämä oikeudellinen epävarmuus muodostaa välittömän esteen ohjelmien vapaalle liikkuvuudelle yhteisössä,

--

- (7) lisäksi ohjelmien vapaata lähettämistä haittaa edelleen epävarmuus sen suhteen, onko oikeudet ohjelmien lähettämiseksi satelliiteilla, joiden signaalit voidaan vastaanottaa suoraan, hankittava ainoastaan lähetyksessa vai onko ne hankittava myös kaikissa vastaanotomaissa yleisesti,

--

- (14) hankittaviin oikeuksiin liittyvä oikeudellinen epävarmuus, joka haittaa valtioiden rajat ylittävää ohjelmien yleisradiointia satelliitin välityksellä, voidaan poistaa määrittelemällä yhteisössä satelliittivälitys yleisölle; tässä määritelmässä on samalla täsmennettävä välitystapahtuman paikka; määritelmä on tarpeen, jotta vältettäisiin useiden kansallisten lainsäädäntöjen päällekkäinen soveltaminen samaan yleisradiointitapahtumaan --

- (15) yksinomaisten yleisradiointioikeuksien sopimusperusteisen hankinnan on tapahduttava sen jäsenvaltion voimassa olevan tekijänoikeuksia ja lähioikeuksia koskevan lainsäädännön mukaisesti, jossa ohjelma välitetään yleisölle satelliitin välityksellä,

--

- (17) määritettäessä korvausta hankituista oikeuksista niiden, joita asia koskee, on otettava huomioon kaikki lähetyksen muuttajat, kuten todellinen yleisö, mahdollinen yleisö ja kielitoisinto”.

14 Mainitun direktiivin 1 artiklan 2 kohdan a–c alakohdassa säädetään seuraavaa:

- a) Tässä direktiivissä 'satelliittivälityksellä yleisölle' tarkoitetaan toimintaa, jolla yleisön vastaanotettaviksi tarkoitettuja ohjelmasignaaleja saatetaan yleisradio-organisaation valvonnassa ja vastuulla satelliittiin johtavaan ja maata kohti palaavaan katkeamattomaan välitysketjuun.

- b) Satelliittivälitys yleisölle tapahtuu ainoastaan siinä jäsenvaltiossa, jossa yleisradio-organisaation valvonnassa ja vastuulla ohjelmasignaalit saatetaan satelliittiin johtavaan ja maata kohti palaavaan katkeamattomaan välitysketjuun.

- c) Lähetettäessä ohjelmasignaalit koodattuina on kyse satelliittivälityksestä yleisölle, jos yleisradio-organisaatio itse tai joku muu sen suostumuksella saattaa lähetksen koodauksen purkulaitteita yleisön saataville.”

15 Satelliitin välityksellä tapahtuvaa yleisradiointia koskevan direktiivin 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jollei tämän luvun säännöksistä muuta johdu, jäsenvaltioiden on säädettävä tekijän yksinoikeudesta antaa lupa tekijänoikeuksilla suojattujen teosten satelliittivälitykseen yleisölle.”

16 Ehdollista pääsyä koskevan direktiivin johdanto-osan 2, 3, 6 ja 13 perustelukappaleessa todetaan, että

”(2) radio- ja televisiolähetysten ja tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoaminen rajojen yli voi edistää yksilön kannalta ilmaisunvapauden täysimääräistä toteutumista perusoikeutena ja yhteisölliseltä kannalta perustamissopimuksessa esitettyjen tavoitteiden saavuttamista,

(3) perustamissopimuksessa määrätään kaikkien tavallisesti korvausta vastaan suoritettavien palvelujen vapaasta liikkuvuudesta; sovellettuna yleisradio- ja tietoyhteiskunnan palveluihin tämä oikeus merkitsee myös yleisemmän periaatteen eli ilmaisunvapauden nimenomaista ilmentymistä yhteisöoikeudessa; ilmaisunvapaudesta määrätään ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen 10 artiklassa; tässä artiklassa tunnustetaan nimenomaisesti kansalaisten oikeus vastaanottaa ja välittää tietoja rajoista riippumatta, ja kaikkien kyseisen oikeuden rajoitusten on perustuttava muiden oikeussuojaa ansaitsevien oikeutettujen etujen asianmukaiseen huomioon ottamiseen,

--

(6) digitaalitekniikan tarjoamat mahdollisuudet antavat tilaisuuden lisätä kuluttajien valinnanvaraa ja edistää kulttuurista moniarvoisuutta kehittämällä yhä useampia [SEUT 56 ja SEUT 57] artiklassa tarkoitettuja palveluja; näiden palvelujen toteuttamiskelpoisuus riippuu usein ehdollisen pääsyn käyttämisestä, jotta palvelun toimittajalle tuleva maksu saadaan perittyä; näin ollen palvelujen tarjoajien oikeussuoja sellaisia laittomia laitteita vastaan, jotka mahdollistavat pääsyn näihin palveluihin maksutta, näyttää olevan tarpeen palvelujen taloudellisen toteuttamiskelpoisuuden varmistamiseksi,

--

- (13) näyttää olevan tarpeen varmistaa, että jäsenvaltiot antavat asianmukaista oikeussuojaa sellaista välittömän tai välillisen taloudellisen edun hankkimiseksi tehtyä markkinoille saattamista vastaan, joka koskee sellaisia laittomia laitteita, jotka luvattomasti mahdollistavat tai helpottavat sellaisten teknisten toimenpiteiden kiertämistä, jotka on tarkoitettu laillisesti suoritetusta palvelusta perittävään maksun saamiseen turvaamiseksi”.

17 Mainitun direktiivin 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan

- a) ’suojatulla palvelulla’ jotain seuraavista maksullisista palveluista, mikäli ne toimitetaan ehdollisen pääsyn perusteella:

– televisiolähetykset sellaisina, kuin ne on määritelty [rajat ylittävää televisio-toimintaa koskevan direktiivin] 1 artiklan a alakohdassa;

--

- b) ’ehdollisella pääsillä’ kaikkia teknisiä toimenpiteitä ja/tai järjestelyjä, joilla pääsy suojattuun ymmärrettävässä muodossa olevaan palveluun tehdään riippuvaiseksi etukäteen annetusta yksilöllisestä luvasta;

- c) ’ehdollisen pääsyn mahdollistavalla laitteella’ laitteita tai ohjelmia, jotka on tarkoitettu tai mukautettu tekemään mahdolliseksi pääsy suojattuun ymmärrettävässä muodossa olevaan palveluun;

--

- e) 'laittomalla laitteella' kaikkia laitteita tai ohjelmia, jotka on suunniteltu tai mukautettu mahdollistamaan pääsy suojattuun [palveluun] ymmärrettävässä muodossa – – ilman palvelun tarjoajan lupaa;

- f) 'tällä direktiivillä yhteensovitettulla alalla' kaikkia säännöksiä ja määräyksiä, jotka koskevat 4 artiklassa täsmennettyjä sääntöjen vastaisia toimia.”

18 Saman direktiivin 3 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet kieltääkseen alueellaan 4 artiklassa luetellut toimet ja säätääkseen 5 artiklassa säädetyistä seuraamuksista ja oikeuskeinoista.

2. Rajoittamatta 1 kohdan soveltamista jäsenvaltiot eivät saa tällä direktiivillä yhteensovitettuun alaan kuuluvista syistä:

- a) rajoittaa toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevien suojattujen palvelujen tai liitännäispalvelujen tarjoamista;

- b) rajoittaa ehdollisen pääsyn mahdollistavien laitteiden vapaata liikkuvuutta.”

19 Mainitun direktiivin 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on kiellettävä alueellaan seuraavat toimet:

- a) laittomien laitteiden valmistaminen, tuonti, levittäminen, myynti, vuokraus tai hallussapito kaupallisessa tarkoituksessa;
- b) laittoman laitteen asentaminen, huolto tai vaihtaminen kaupallisessa tarkoituksessa;
- c) kaupallisen viestinnän käyttö laittomien laitteiden käytön edistämiseksi.”

2. Henkistä omaisuutta koskevat direktiivit

20 Tekijänoikeusdirektiivin johdanto-osan 9, 10, 15, 20, 23, 31 ja 33 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(9) Tekijänoikeuden ja lähioikeuksien yhdenmukaistamisen on perustuttava suojan korkeaan tasoon, koska nämä oikeudet ovat ratkaisevan tärkeitä henkisen luomistyön kannalta. – –

- (10) Voidakseen jatkaa luovaa ja taiteellista työtään tekijöiden tai esittäjien on saatava asianmukainen korvaus työnsä käyttämisestä, --

--

- (15) -- Tämän direktiivin avulla edistetään myös eräiden [WIPO:n tekijänoikeussopimuksesta sekä WIPO:n esitys- ja äänitesopimuksesta seuraavien] uusien kansainvälisten velvoitteiden täytäntöönpanoa.

--

- (20) Tämä direktiivi perustuu periaatteisiin ja sääntöihin, jotka sisältyvät [henkisen omaisuuden] alalla jo annettuihin voimassa oleviin direktiiveihin, erityisesti [vuokraus- ja lainausoikeuksista sekä tietyistä tekijänoikeuden lähioikeuksista henkisen omaisuuden alalla 19.11.1992 annettuun neuvoston direktiiviin 92/100/ETY (EYVL L 346, s. 61)], ja siinä kehitetään kyseisiä periaatteita ja sääntöjä edelleen ja sovitetaan ne tietoyhteiskuntaan. Tämän direktiivin säännöksillä ei ole tarkoitus vaikuttaa mainittujen direktiivien säännöksiin, ellei tässä direktiivissä toisin säädetä.

--

- (23) Tällä direktiivillä olisi edelleen yhdenmukaistettava tekijän oikeutta välittää teoksia yleisölle. Tämä oikeus tulisi ymmärtää laajasti siten, että se koskee kaikenlaista välittämistä yleisölle, joka ei ole läsnä paikassa, josta välittäminen saa alkunsa. Tämän oikeuden olisi katettava kaikenlainen teoksen siirto ja edelleen

siirto yleisölle sekä langallisesti että langattomasti, mukaan lukien yleisradiointi. Tämän oikeuden ei olisi koskettava muita toimia.

--

- (31) Eri oikeudenhaltijaryhmien välisten samoin kuin eri oikeudenhaltijaryhmien ja suojatun aineiston käyttäjien välisten oikeuksien ja etujen oikeudenmukainen tasapaino on turvattava. --

--

- (33) Yksinoikeudesta kappaleen valmistamiseen olisi poikettava ja sallittava tietty tilapäinen kappaleen valmistaminen, joka on väliaikaista tai satunnaista sekä erottamaton ja välttämätön osa teknistä prosessia ja jonka tarkoituksena on yksinomaan joko mahdollistaa välittäjän suorittama tehokas siirto verkossa kolmansien osapuolien välillä taikka teoksen tai muun aineiston laillinen käyttö. Tällaisella kappaleen valmistamisella ei saisi olla itsenäistä taloudellista merkitystä. Siltä osin kuin nämä edellytykset täyttyvät, tämän poikkeuksen olisi koskettava myös toimia, jotka mahdollistavat selailun sekä aineiston tilapäisen tallentamisen välimuistiin, mukaan lukien siirtojärjestelmien tehokkaan toiminnan mahdollistava tallennus edellyttäen, että välittäjä ei muuta tietoja eikä puutu toimialalla laajalti hyväksytyin ja käytetyn teknologian lailliseen käyttöön saadakseen tietoja talletetun tiedon käytöstä. Käyttöä olisi pidettävä laillisena, jos se on oikeudenhaltijan sallimaa tai jos sitä ei ole lailla rajoitettu.”

21 Tekijänoikeusdirektiivin 2 artiklan a ja e alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on säädettävä, että yksinoikeus sallia tai kieltää suoraan tai välillisesti, tilapäisesti tai pysyvästi, millä keinolla ja missä muodossa tahansa kokonaan tai osittain tapahtuva kappaleen valmistaminen on:

a) tekijöillä teostensa osalta;

--

e) yleisradio-organisaatioilla lähetystensä tallenteiden osalta riippumatta siitä, onko kyseessä lähetysten langallinen vai langaton siirto, tai siirto kaapelin tai satelliitin välityksellä.”

22 Mainitun direktiivin 3 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on säädettävä, että tekijöillä on yksinoikeus sallia tai kieltää teostensa langallinen tai langaton välittäminen yleisölle, mukaan lukien teosten saattaminen yleisön saataviin siten, että yleisöön kuuluvilla henkilöillä on mahdollisuus saada teokset saataviinsa itse valitsemastaan paikasta ja itse valitsemanaan aikana.”

23 Saman direktiivin 5 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Edellä 2 artiklassa säädetty kappaleen valmistamista koskeva oikeus ei koske sel- laista 2 artiklassa tarkoitettua tilapäistä kappaleen valmistamista, joka on väliaikaista tai satunnaista sekä erottamaton ja välttämätön osa teknistä prosessia ja jonka ainoa tarkoitus on mahdollistaa

a) välittäjän toimesta tapahtuva teoksen tai muun aineiston siirto verkossa kolman- sien osapuolien välillä, tai

b) sen laillinen käyttö,

ja jolla ei ole itsenäistä taloudellista merkitystä.

--

3. Jäsenvaltiot voivat säätää poikkeuksista tai rajoituksista 2 ja 3 artiklassa säädettyi- hin oikeuksiin seuraavissa tapauksissa:

--

i) teoksen tai muun aineiston satunnainen sisällyttäminen muuhun materiaaliin;

--

5. Tämän artiklan 1, 2, 3 ja 4 kohdan mukaisia poikkeuksia ja rajoituksia sovelletaan vain tietyissä erityistapauksissa, jotka eivät ole ristiriidassa teoksen tai muun aineiston tavanomaisen hyödyntämisen kanssa eivätkä kohtuuttomasti haittaa oikeudenhaltijan oikeutettuja etuja.”

- 24 Vuokraus- ja lainausoikeuksista sekä tietyistä tekijänoikeuden lähioikeuksista henkisen omaisuuden alalla 12.12.2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/115/EY (kodifioitu toisinto) (EUVL L 376, s. 28; jäljempänä lähioikeusdirektiivi) johdanto-osan viidennessä perustelukappaleessa mainitaan seuraavaa:

”Tekijöiden ja esittäjien luovan ja taiteellisen työn jatkuvuus edellyttää riittäviä tuloja, ja erityisesti äänitteiden ja elokuvien tuottamisen vaatimat sijoitukset ovat erityisen suuria ja epävarmoja.

--”

- 25 Kyseisen direktiivin 7 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä, että yleisradio-organisaatiolla on yksinoikeus sallia tai kieltää lähetyksensä tallennus riippumatta siitä, tapahtuvatko lähetykset johtoa pitkin vai ilman johtoa, myös kaapelin tai satelliitin välityksellä.

- 26 Mainitun direktiivin 8 artiklan 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on säädettävä, että yleisradio-organisaatioilla on yksinoikeus sallia tai kieltää lähetyksensä uudelleen tapahtuva yleisradiointi vapaasti etenevien radioaaltojen välityksellä sekä lähetyksensä välittäminen yleisölle, jos tämä välittäminen tapahtuu paikoissa, joihin yleisöllä on pääsy pääsymaksua vastaan.”

- 27 Lähioikeusdirektiivin johdanto-osan viidennessä perustelukappaleessa ja 7 artiklan 2 kohdassa ja 8 artiklan 3 kohdassa on olennaisilta osin toistettu direktiivin 92/100 johdanto-osan seitsemäs perustelukappale sekä 6 artiklan 2 kohta ja 8 artiklan 3 kohta.

C Kansallinen lainsäädäntö

- 28 Vuoden 1988 tekijänoikeus-, malli- ja patenttilain (Copyright, Designs and Patents Act 1988, jäljempänä immateriaalioikeuslaki) 297 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Henkilö, joka vastaanottaa vilpillisessä mielessä Yhdistyneessä kuningaskunnassa sijaitsevasta paikasta tarjottavaan televisiolähetyspalveluun kuuluvan ohjelman, tarkoituksenaan välttyä kaikkien ohjelman vastaanottamisesta perittävien maksujen maksamiselta, syyllistyy rikkomukseen ja on tuomittava yksinkertaistetussa menettelyssä enintään yleisasteikon taso 5 vastaavaan sakkoon.”

- 29 Saman lain 298 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Henkilöllä, joka

- a) vaatii maksua Yhdistyneessä kuningaskunnassa tai muussa jäsenvaltiossa sijaitsevasta paikasta tarjottavaan televisiolähetyspalveluun kuuluvien ohjelmien vastaanottamisesta tai

- b) lähettää muunlaisia suojattuja lähetyksiä Yhdistyneessä kuningaskunnassa tai muussa jäsenvaltiossa sijaitsevasta paikasta,

--

on seuraavat oikeudet ja oikeuskeinot.

2. Hänellä on samat oikeudet ja oikeuskeinot sellaista henkilöä kohtaan,

a) joka

- i) valmistaa, tuo maahan, levittää, myy tai vuokraa, tarjoaa tai asettaa myyntiin tai vuokrattavaksi tai markkinoi myyntiä tai vuokraamista varten,

ii) pitää hallussaan kaupallisessa tarkoituksessa tai

iii) asentaa, huoltaa tai vaihtaa kaupallisessa tarkoituksessa,

laitetta, joka on suunniteltu tai mukautettu mahdollistamaan henkilöille ohjelmiin tai muiden lähetysten seuraaminen tai auttamaan heitä siinä tai kiertämään ohjelmiin tai muihin lähetyksiin liittyvää ehdollisen pääsyn tekniikkaa ilman lupaa, --

--

kuin tekijänoikeuden haltijalla tekijänoikeuden loukkaamisen tapauksessa.

--”

II Pääasiat ja ennakkoratkaisukysymykset

- 30 FAPL hallinnoi Valioliigaa, joka on englantilaisille jalkapalloseuroille tarkoitettu korkeimman tason ammattilaisjalkapallosarja.
- 31 FAPL:n toimintoihin kuuluvat muun muassa valioliigaottelujen taltioinnin järjestäminen ja näitä otteluita koskevien televisiointioikeuksien, joilla tarkoitetaan oikeuksia saattaa urheilutapahtumien audiovisuaalinen sisältö televisioinnin avulla yleisön käyttöön (jäljempänä lähetysoikeudet), käyttäminen.

A Valioliigaottelujen lähetysoikeuksien lisensointi

- 32 FAPL lisensoi mainitut suoria lähetyksiä koskevat lähetysoikeudet alueperusteisesti ja kolmen vuoden jaksoissa. FAPL:n tässä käyttämänä strategiana on se, että koko maailman televisionkatsojille annetaan mahdollisuus seurata jalkapallosarjaa ja että samalla maksimoidaan näiden oikeuksien arvo sen jäsenten eli jalkapalloseurojen hyväksi.

- 33 Kyseiset oikeudet myönnetään näin ollen televisiolähetystoiminnan harjoittajille avoimessa kilpailumenettelyssä, jonka aluksi tarjoajia kehoitetaan esittämään tarjoukset maailmanlaajuisesti, alueellisesti tai vyöhykekohtaisesti. Kysyntä määrittää sitten sen alueellisen perustan, jota FAPL soveltaa kansainvälisten oikeuksiensa myymisessä. Tämä perusta on kuitenkin lähtökohtaisesti kansallinen, koska tarjoajien maailmanlaajuisiin tai euroopanlaajuisiin oikeuksiin osoittama kysyntä on rajallista siitä syystä, että lähetystoiminnan harjoittajat toimivat tavanomaisesti alueellisesti ja koska niiden lähetystoiminta kohdistuu sisäisille markkinoille joko niiden omassa maassa tai pienessä samankielisten naapurimaiden ryhmässä.
- 34 Kun tarjoaja saa jotakin vyöhykettä koskevat oikeudet suoriin valioliigalähetyksiin, sille myönnetään yksinoikeus televisiolähtämiseen kyseisellä vyöhykkeellä. Tämä on FAPL:n mukaan välttämätöntä kaikkien näiden oikeuksien optimaalisen kaupallisen arvon saavuttamiseksi, koska lähetystoiminnan harjoittajat ovat valmiita maksamaan enemmän yksinoikeudesta, joka mahdollistaa niiden palvelujen erottumisen kilpailijoiden palveluista ja kasvattaa siten niiden tulonhankintamahdollisuuksia.
- 35 Jokainen lähetystoiminnan harjoittaja sitoutuu FAPL:n kanssa tekemässään lisenssisopimuksessa kaikkien lähetystoiminnan harjoittajien alueellisten yksinoikeuksien suojaamiseksi estämään sen, että yleisö voisi vastaanottaa niiden lähetyksiä niiden lisenssien kattaman vyöhykkeen ulkopuolella. Tämä edellyttää yhtäältä, että jokainen lähetystoiminnan harjoittaja salaa huolellisesti kaikki – erityisesti satelliitin avulla lähetetyt – lähetyksensä, jotka voidaan vastaanottaa kyseisen alueen ulkopuolella, jolloin niitä ei voida vastaanottaa salaamattomassa muodossa. Toisaalta lähetystoiminnan harjoittajien on varmistettava, etteivät ne tietoisesti anna lupaa välineelle, jolla kuka tahansa voisi saada niiden lähetykset näkyviin kyseessä olevan alueen ulkopuolella. Niinpä näiden lähetystoiminnan harjoittajien on muun muassa kiellettyä toimittaa niiden lähetysten salauksen purkamisen mahdollistavia dekodeausvälineitä käytettäväksi niiden lisenssin kattaman alueen ulkopuolella.

B Valioliigaotteluiden lähettäminen

- 36 FAPL:n toimintoihin kuuluu myös valioliigaottelujen taltioidun järjestyksen ja signaalin siirtäminen lähetysoikeudet hankkineille lähetystoiminnan harjoittajille.
- 37 Tätä varten otteluiden aikana taltioidut kuvat ja ympäristön äänet siirretään tuotantoyksikköön, joka lisää logot, videokatkelmat, ruutugrafiikan, musiikin ja englanninkielisen selostuksen.
- 38 Signaali lähetetään satelliitilla televisiolähetystoiminnan harjoittajalle, joka lisää oman logonsa ja mahdollisesti selostuksen. Tämän jälkeen signaali pakataan ja salataan, minkä jälkeen se lähetetään satelliitilla tilaajille, jotka vastaanottavat signaalin lautasantennilla. Tämän jälkeen signaalin salausta puretaan ja pakkaus avataan satelliittidekooderilla, jonka käyttäminen edellyttää dekooderikortin kaltaista dekodausvälinettä.
- 39 Kreikassa valioliigaottelujen televisiolähettämistä koskevan lisenssin edelleen saanut taho on NetMed Hellas. Ottelut lähetetään satelliitilla SuperSport-kanavilla, jotka kuuluvat NOVA-alustaan, jonka omistaja ja toiminnan harjoittaja on Multichoice Hellas.
- 40 Mainittujen kanavien lähetyksiä voivat katsoa NOVA-satelliittipaketin tilanneet televisionkatsojat. Kaikkien tilaajien on pystyttävä antamaan nimi sekä osoite ja puhelinnumero Kreikassa. Tilaus voidaan tehdä yksityistä tai kaupallista käyttöä varten.

- 41 Yhdistyneessä kuningaskunnassa suoria valioliigalähetyksiä koskevat lisenssioikeudet kuuluivat pääasioiden tosiseikkojen tapahtuma-aikana BSkyB Ltd:lle. Luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka tahtoi näyttää valioliigaotteluita Yhdistyneessä kuningaskunnassa, voi hankkia tältä yhtiöltä tilauksen liiketoimintaa varten.
- 42 Jotkut ravintola-alan yritykset ovat kuitenkin alkaneet käyttää Yhdistyneessä kuningaskunnassa ulkomaisia dekodeausvälineitä valioliigaottelujen vastaanottamiseksi. Ne hankkivat myyjältä kortin ja dekodeerilaatikon, jotka mahdollistavat NOVAn kanavien kaltaisten toisen jäsenvaltion satelliittikanavien, joiden tilaukset ovat BSkyB Ltd:n tilausta edullisempia, vastaanottamisen. Nämä dekodeerikortit on valmistettu ja saatettu markkinoille palvelujentarjoajan suostumuksella, mutta niitä on tämän jälkeen käytetty tavalla, jota suostumus ei koske, koska lähetystoiminnan harjoittajat ovat toimittaneet ne tämän tuomion 35 kohdassa kuvattuja sitoumuksia vastaavalla ehdolla, jonka mukaan asiakkaat eivät saa käyttää näitä kortteja kyseisen kansallisen alueen ulkopuolella.
- 43 FAPL:n mukaan tällainen toiminta on sen etujen vastaista, koska sillä loukataan lisenssillä tiettyä aluetta varten myönnettyjä yksinoikeuksia ja se vähentää näin ollen näiden oikeuksien arvoa. Edullisimmat dekodeerikortit myyvällä televisiolähetystoiminnan harjoittajalla olisi käytännössä mahdollisuus kohota Euroopan tason televisiolähetystoiminnan harjoittajaksi, mistä seuraisi, että lähetysoikeudet olisi Euroopan unionissa myönnettävä Euroopan laajuisina. Tästä seuraisi huomattavia tulonmenetyksiä sekä FAPL:lle että televisiolähetystoiminnan harjoittajille, ja se heikentäisi näin ollen niiden tarjoamien palvelujen kannattavuutta.
- 44 Tästä syystä FAPL ym. ovat nostaneet asiassa C-403/08 kolme ennakkotapauksena pitämäänsä kannetta High Court of Justice (England & Wales), Chancery Divisionissa. Kanteista kaksi koskee QC Leisuraa, Richardsonia, AV Stationia ja Chamberlainia,

jotka toimittavat ravitsemisliikkeille ulkomaisten lähetystoiminnan harjoittajien, joihin NOVA kuuluu ja jotka lähettävät valioliigaotteluita suorana, lähetysten vastaanottamisen mahdollistavia satelliittidekooderilaitteita ja -kortteja.

- 45 Kolmas kanne koskee Maddenia, SR Leisure Ltd:tä, Houghtonia ja Owenia, jotka ovat neljän pubin, jotka ovat näyttäneet suoria valioliigaotteluita ulkomaisten dekodeausvälineiden avulla, toiminnan harjoittajia tai niitä koskevien lupien haltijoita.
- 46 FAPL ym. väittävät, että mainitut henkilöt loukkasivat niiden immateriaalioikeuslain 298 §:ssä suojattuja oikeuksia suorittamalla liiketoimia tai kolmannen kanteen vastaajien tapauksessa pitämällä hallussaan kaupallisessa tarkoituksessa ulkomaisia dekodeausvälineitä, jotka on suunniteltu tai mukautettu FAPL:n ym:iden palvelujen luvattomaan käyttöön soveltuviksi.
- 47 Lisäksi kolmannen kanteen vastaajat loukkasivat kantajien mukaan niiden tekijänoikeuksia valmistamalla kappaleita teoksista satelliittidekooderin sisäisessä toiminnassa ja esittämällä teoksia kuvaruudulla sekä käyttämällä, lähettämällä ja näyttämällä teoksia julkisesti sekä välittämällä teoksia yleisölle.
- 48 Lisäksi QC Leisure ja AV Station loukkasivat kantajien mukaan tekijänoikeuksia, kun ne sallivat kolmannen kanteen vastaajien sekä muiden henkilöiden, joille ne olivat toimittaneet dekodeerikortteja, toimet.
- 49 QC Leisuren ym:iden mukaan kanteet ovat perusteettomia, sillä ne eivät käytä pi-raattidekooderikortteja, koska kaikki kyseiset kortit olivat satelliittilähetystoiminnan harjoittajan toisessa jäsenvaltiossa toimittamia ja markkinoille saattamia.

- 50 Asiassa C-429/08 pubyrittäjä Murphy hankki NOVA-dekooderikortin valioliigaottelujen näyttämiseksi.
- 51 MPS:n, jonka FAPL on valtuuttanut toteuttamaan kampanjan ulkomaisia dekodausvälineitä käyttävien pubyrittäjien saattamiseksi rikosoikeudelliseen vastuuseen, työntekijät ovat todenneet, että Murphy vastaanotti pubissaan NOVA:n lähettämiä valioliigaottelulähetyksiä.
- 52 Tämän seurauksena MPS nosti Murphyä vastaan kanteen Portsmouth Magistrates' Courtissa, joka tuomitsi hänet kahdesta immateriaalioikeuslain 297 §:n 1 momentin rikkomisesta sillä perusteella, että hän oli vilpillisin keinoin vastaanottanut Yhdistyneessä kuningaskunnassa sijaitsevasta paikasta lähetettävään televisiolähetykspalveluun kuuluvan ohjelman tarkoituksenaan välttää kaikki televisiolähetyksen vastaanottamiseen sovellettavat maksut.
- 53 Sen jälkeen, kun Portsmouth Crown Court oli olennaisilta osin hylännyt Murphyn tekemän valituksen, Murphy valitti High Court of Justiceen ja puolusti samaa näkökantaa kuin se, johon QC Leisure ym. olivat vedonneet.
- 54 Tässä tilanteessa High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
- ”1) a) Silloin kun ehdollisen pääsyn mahdollistava laite on palvelun tarjoajan valmistama tai valmistettu sen suostumuksella ja myyty rajoitetulla luvalla käyttää laitetta suojattuun palveluun pääsemiseksi vain tietyissä olosuhteissa, tulee-

ko laitteesta [ehdollista pääsyä koskevan direktiivin] 2 artiklan e alakohdassa tarkoitettu 'laiton laite', jos sitä käytetään mahdollistamaan pääsy suojattuun palveluun sellaisessa paikassa, sellaisella tavalla tai sellaisen henkilön toimesta, jota palvelun tarjoajan antama lupa ei kata?

b) Mitä tarkoitetaan kyseisen direktiivin 2 artiklan e alakohdan ilmaisulla 'suunniteltu tai mukautettu'?

2) Kun ensimmäinen palvelun tarjoaja välittää ohjelmaa koodatussa muodossa toiselle palvelun tarjoajalle, joka esittää sen ehdollisen pääsyn perusteella, mitä seikkoja on otettava huomioon, kun arvioidaan, onko toiminta vaikuttanut ensimmäisen suojatun palvelun tarjoajan etuihin [ehdollista pääsyä koskevan direktiivin] 5 artiklassa tarkoitetulla tavalla?

Erityisesti tiedustellaan seuraavaa:

Silloin kun ensimmäinen yritys lähettää ohjelmasisältöä (käsittäen kuvan, taustäänänen ja englanninkielisen selostuksen) koodatussa muodossa toiselle yritykselle, joka puolestaan esittää ohjelmasisällön (johon se on lisännyt logonsa ja mahdollisesti lisäselostusäänänen) julkisesti:

a) Onko ensimmäisen yrityksen suorittama lähetys [ehdollista pääsyä koskevan direktiivin] 2 artiklan a alakohdassa ja [rajat ylittävää televisiotoimintaa koskevan direktiivin] 1 artiklan a alakohdassa tarkoitettu 'televisiolähetysenä' suojattu palvelu?

- b) Onko ensimmäisen yrityksen välttämättä oltava televisiolähetystoiminnan harjoittaja [rajat ylittävää televisiotoimintaa koskevan direktiivin] 1 artiklan b alakohdan merkityksessä, jotta sen voidaan katsoa tarjoavan [ehdollista pääsyä koskevan direktiivin] 2 artiklan a alakohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitettua 'televisiolähetystenä' suojattua palvelua?
- c) Onko [ehdollista pääsyä koskevan direktiivin] 5 artiklaa tulkittava niin, että ensimmäisellä yrityksellä on sen mukaan kanneoikeus liittyen sellaisiin laitomiin laitteisiin, jotka mahdollistavat pääsyn toisen yrityksen lähettämään ohjelmaan, joko
- i) siksi, että näiden laitteiden on katsottava mahdollistavan pääsyn lähe-tyssignaalin kautta ensimmäisen yrityksen omaan palveluun, tai
  - ii) siksi, että ensimmäinen yritys on suojatun palvelun tarjoaja, jonka etuihin sääntöjen vastainen toiminta vaikuttaa (koska nämä laitteet mahdollistavat luvattoman pääsyn toisen yrityksen tarjoamaan suojattuun palveluun)?
- d) Vaikuttaako kysymykseen c annettavaan vastaukseen se, käyttävätkö ensim-mäinen ja toinen palvelun tarjoaja erilaisia koodinpurkujärjestelmiä ja ehdol-lisen pääsyn mahdollistavia laitteita?
- 3) Viittaako [ehdollista pääsyä koskevan direktiivin] 4 artiklan a alakohdan ilmaisu 'hallussapito kaupallisessa tarkoituksessa' vain hallussapitoon laittomia laitteita koskevien kaupallisten toimien (esimerkiksi myynnin) tarkoituksessa, vai ulot-tuuko se siihen, että loppukäyttäjä pitää laitetta hallussaan osana mitä tahansa liiketoimintaa?

- 4) Silloin kun elokuvasta, musiikkiteoksesta tai ääninauhoituksesta luodaan peräkkäisiä katkelmia (tässä tapauksessa digitaalisia videokuvia ja ääniraidanosia) i) dekooderin muistissa tai ii) elokuvan tapauksessa televisioruudulla ja koko teoksesta valmistetaan kappale, jos peräkkäisiä katkelmia ajatellaan kokonaisuutena, mutta vain rajoitettu osa katkelmista on olemassa kullakin hetkellä:
- a) Onko kysymys siitä, onko näistä teoksista tai niiden osista valmistettu kappale, ratkaistava kansallisen tekijänoikeuslainsäädännön sääntöjen vastaista tekijänoikeudella suojatusta teoksesta kappaleen valmistamista koskevan säännösten perusteella vai onko siihen sovellettava [tekijänoikeusdirektiivin] 2 artiklaa?
  - b) Jos [tekijänoikeusdirektiivin] 2 artiklaa on sovellettava, onko kansallisen tuomioistuimen arvioitava jokaisen teoksen kaikkia osia kokonaisuutena vai vain rajallista joukkoa katkelmia, jotka ovat olemassa tietyllä hetkellä? Jos jälkimmäinen kanta on oikea, miten kansallisen tuomioistuimen on arvioitava sitä, onko teoksen osasta valmistettu kappale tässä artiklassa tarkoitetulla tavalla?
  - c) Ulottuuko 2 artiklan kappaleen valmistamista koskeva oikeus väliaikaisten kuvien luomiseen televisioruudulla?
- 5) a) Onko satelliittitelevision dekooderilaitteessa tai siihen liitetyllä televisioruudulla luoduilla teoksen väliaikaisilla kopioilla, joiden ainoana tarkoituksena on mahdollistaa teoksen käyttö, jota muuten ei ole lailla rajoitettu, katsottava olevan 'itsenäistä taloudellista merkitystä' [tekijänoikeusdirektiivin] 5 artiklan 1 kohdan merkityksessä siitä syystä, että tällaiset kopiot tarjoavat ainoan perustan sille, että oikeuksienhaltija voi saada korvauksen oikeuksiensa käytöstä?

- b) Vaikuttaako kysymykseen 5 a annettavaan vastaukseen se, i) onko väliaikaisilla koptioilla itsenäistä arvoa, tai se, ii) käsittävätö väliaikaiset koptiot pienen osan teoskokoelmasta ja/tai muusta aineistosta, jota muuten voidaan käyttää tekijänoikeutta loukkaamatta, tai se, iii) onko oikeuksienhaltijan yksinoikeutettu lisenssinsaaja toisessa jäsenvaltiossa jo saanut korvauksen teoksen käytöstä tässä jäsenvaltiossa?
- 6) a) Onko silloin kyseessä [tekijänoikeusdirektiivin] 3 artiklassa tarkoitettu tekijänoikeudella suojatun teoksen langallinen tai langaton välittäminen yleisölle, kun satelliittilähetys vastaanotetaan kaupallisessa käytössä olevissa tiloissa (esimerkiksi baarissa) ja välitetään tai näytetään näissä tiloissa yhdeltä televisioruudulta ja kaiuttimista tiloissa olevalle yleisölle?
- b) Vaikuttaako kysymykseen 6 a annettavaan vastaukseen, se että
- i) läsnä oleva yleisö on uutta yleisöä, jota lähetystoiminnan harjoittaja ei ole ottanut lukuun (tässä tapauksessa siksi, että yhdessä jäsenvaltiossa käytettävää kotimaista dekooderikorttia on käytetty kaupalliseen esittämiseen yleisölle toisessa jäsenvaltiossa),
- ii) yleisöön kuuluvat henkilöt eivät ole kansallisen lain mukaan maksavaa yleisöä,
- iii) televisiolähetysignaali on vastaanotettu sen tilan, jossa televisio sijaitsee, katolla tai läheisyydessä olevan antennin tai satelliittiantennin kautta?

- c) Jos mihin tahansa b kohdan kysymyksistä vastataan myöntävästi, mitä seikkoja on otettava huomioon, kun ratkaistaan sitä, onko kyse teoksen välittämisestä sellaisesta paikasta, jossa yleisö ei ole läsnä?

7) Onko [satelliitin välityksellä tapahtuvaa yleisradiointia koskevan direktiivin] tai EY 28, EY 30 tai EY 49 artiklan kanssa sopusoinnussa se, että kansallisen tekijänoikeuslainsäädännön mukaan silloin, kun satelliittilähetykseen kuuluvien teosten väliaikaiset kopiot on luotu satelliittidekooderilaitteessa tai televisioruudulla, kyseessä on lähetyksen vastaanottomaan lainsäädännön mukaan tekijänoikeuden loukkaaminen? Vaikuttaako asiaan se, että lähetyksen koodaus on purettu satelliittidekooderikortilla, jonka toisessa jäsenvaltiossa toimiva satelliittilähetyksen tarjoaja on myöntänyt sillä ehdolla, että satelliittidekooderikorttia on lupa käyttää vain tuossa toisessa jäsenvaltiossa?

8) a) Jos kysymykseen 1 vastataan, että sellaisesta ehdollisen pääsyn mahdollistavasta laitteesta, joka on palvelun tarjoajan valmistama tai valmistettu sen suostumuksella, tulee [ehdollista pääsyä koskevan direktiivin] 2 artiklan e alakohdassa tarkoitettu 'laiton laite', jos sitä käytetään mahdollistamaan pääsy suojattuun palveluun tavalla, jota palvelun tarjoajan myöntämä käyttöluva ei kata, mikä on oikeuden ydinsisältö, kun otetaan huomioon sille direktiivissä määritelty keskeinen tehtävä?

b) Estääkö EY 28 tai EY 49 artikla sellaisen ensimmäisen jäsenvaltion kansallisen säännöksen soveltamisen, jolla säädetään laittomaksi toisessa jäsenvaltiossa toimivan satelliittilähetyksen tarjoajan myöntämän satelliittidekooderi-

kortin tuonti tai myynti, kun tämä kortti on myönnetty sillä edellytyksellä, että sitä on lupa käyttää vain tuossa toisessa jäsenvaltiossa?

- c) Vaikuttaako vastaukseen se, että satelliittidekooderikorttia on lupa käyttää vain yksityiseen ja kotona tapahtuvaan käyttöön tuossa toisessa jäsenvaltiossa, mutta sitä on käytetty kaupallisiin tarkoituksiin ensimmäisessä jäsenvaltiossa?
- 9) Estävätkö EY 28, EY 30 tai EY 49 artikla soveltamasta sellaista kansalliseen tekijänoikeuslainsäädäntöön kuuluvaa säännöstä, jossa kielletään musiikkiteoksen esittäminen tai julkinen soittaminen, kun tämä teos kuuluu suojattuun palveluun, johon yleisöllä on pääsy ja jota soitetaan julkisesti käyttämällä toisessa jäsenvaltiossa toimivan palvelun tarjoajan satelliittidekooderikorttia ja kun tämä kortti on myönnetty sillä edellytyksellä, että sitä on lupa käyttää vain tuossa toisessa jäsenvaltiossa? Vaikuttaako asiaan se, että musiikkiteos on vähäpätöinen osa koko suojatusta palvelusta ja palvelun muiden osien näyttämistä ja soittamista yleisölle ei ole kansallisessa tekijänoikeuslainsäädännössä kielletty?
- 10) Silloin kun ohjelmasisällön tarjoaja tekee useita yksinoikeuteen perustuvia lisenssiosopimuksia siten, että jokainen lisenssi kattaa yhden tai useamman jäsenvaltion alueen ja sen perusteella lähetystoiminnan harjoittaja voi lähettää ohjelmasisältöä vain tuolla alueella (myös satelliitin välityksellä), ja jokaiseen lisenssiin on sisällytetty sopimusvelvoite, joka edellyttää, että lähetystoiminnan harjoittaja estää lisensoidun ohjelmasisällön vastaanottamisen mahdollistavien satelliittidekooderikorttiansa käytön lisenssialueen ulkopuolella, mitä oikeudellisia perusteita kansallisen tuomioistuimen on sovellettava ja mitkä seikat sen pitää ottaa

huomioon, kun se arvioi, onko sopimukseen sisältyvä rajoitus ristiriidassa EY 81 artiklan 1 kohdassa määrätyn kiellon kanssa?

Erityisesti tiedustellaan seuraavaa:

- a) Onko EY 81 artiklan 1 kohdan tulkittava olevan sovellettavissa tähän veloitteeseen vain siitä syystä, että veloitteen tarkoituksena ajatellaan olevan kilpailun estäminen, rajoittaminen tai vääristäminen?

- b) Jos näin on, onko myös näytettävä toteen, että sopimusvelvoite tuntuvasti estää, rajoittaa tai vääristää kilpailua, jotta EY 81 artiklan 1 kohdassa määrätty kielto koskisi sitä?”

⁵⁵ Asiassa C-429/08 High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division (Administrative Court) on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

- ”1) Missä olosuhteissa ehdollisen pääsyn mahdollistava laite on [ehdollista pääsyä koskevan direktiivin] 2 artiklan e alakohdassa tarkoitettu ’laiton laite’?

- 2) Erityisesti tiedustellaan, onko ehdollisen pääsyn mahdollistava laite ’laiton laite’, jos se on hankittu olosuhteissa, joissa
  - i) ehdollisen pääsyn mahdollistava laite on palvelun tarjoajan valmistama tai valmistettu sen suostumuksella ja alun perin tarjottu rajoitetulla sopimusperusteisella luvalla käyttää laitetta suojattuun palveluun pääsemiseksi vain en-

simmaisessa jäsenvaltiossa, ja sitä käytettiin toisessa jäsenvaltiossa vastaanotettuun samaan suojattuun palveluun pääsemiseksi, ja/tai

ii) ehdollisen pääsyn mahdollistava laite on palvelun tarjoajan valmistama tai valmistettu sen suostumuksella ja sen alkuperäisen hankinnan ja/tai käyttöoikeuden saamisen yhteydessä annettiin väärä nimi ja kotiosoite ensimmäisessä jäsenvaltiossa, minkä avulla kierrettiin sopimukseen perustuvat alueelliset rajoitukset, jotka koskevat tällaisten laitteiden vientiä niiden käyttämiseksi ensimmäisen jäsenvaltion ulkopuolella, ja/tai

iii) ehdollisen pääsyn mahdollistava laite on palvelun tarjoajan valmistama tai valmistettu sen suostumuksella ja alun perin tarjottu sellaisella sopimusehdolla, että se voi olla vain koti- tai yksityiskäytössä eikä kaupallisessa käytössä (josta on maksettava korkeampi tilausmaksu), mutta sitä käytettiin Yhdistyneessä kuningaskunnassa kaupallisiin tarkoituksiin, nimittäin suorien jalkapallo-ottelulähetysten näyttämiseen pubissa?

3) Jos vastaus mihin tahansa kysymyksen 2 osaan on kieltävä, estääkö mainitun direktiivin 3 artiklan 2 kohdan säännös jäsenvaltioita vetoamasta kansalliseen lainsäädäntöön, jolla kielletään tällaisten ehdollisen pääsyn mahdollistavien laitteiden käyttäminen edellä kysymyksessä 2 mainituissa olosuhteissa?

4) Jos vastaus mihin tahansa kysymyksen 2 osaan on kieltävä, onko mainitun direktiivin 3 artiklan 2 kohta pätemätön

a) sillä perusteella, että se on syrjivä ja/tai suhteeton, ja/tai

b) sillä perusteella, että se on ristiriidassa perustamissopimukseen perustuvien vapaata liikkuvuutta koskevien oikeuksien kanssa, ja/tai

c) mistä tahansa muusta syystä?

5) Jos vastaus kysymykseen 2 on myöntävä, ovatko mainitun direktiivin 3 artiklan 1 kohta ja 4 artikla pätemättömiä siitä syystä, että ne näyttävät edellyttävän, että jäsenvaltiot asettavat rajoituksia 'laittomien laitteiden' tuonnille muista jäsenvaltioista ja muille näitä laitteita koskeville kaupallisille toimille silloin, kun näitä laitteita saadaan laillisesti tuoda maahan ja/tai käyttää rajat ylittävien satelliittilähetyspalvelujen vastaanottamiseen EY 28 ja EY 30 artiklan tavaroiden vapaata liikkuvuutta ja/tai EY 49 artiklan palvelujen tarjoamisen ja vastaanottamisen vapautta koskevien määräysten perusteella?

6) Estävätkö EY 28, EY 30 ja/tai EY 49 artikla ([immateriaalioikeuslain] 297 §:n kaltaisen) kansallisen säännöksen soveltamisen, jolla Yhdistyneessä kuningaskunnassa sijaitsevasta paikasta tarjottavaan televisiolähetyspalveluun kuuluvan ohjelman vastaanottaminen vilpillisessä mielessä, tarkoituksena välttyä kaikkien ohjelman vastaanottamisesta perittävien maksujen maksamiselta, säädetään rikosoikeudellisesti rangaistavaksi teoksi, kun se tehdään missä tahansa seuraavista olosuhteista:

i) kun ehdollisen pääsyn mahdollistava laite on palvelun tarjoajan valmistama tai valmistettu sen suostumuksella ja alun perin tarjottu rajoitetulla sopimusperusteisella luvalla käyttää laitetta erääseen suojattuun palveluun pääsemiseksi vain ensimmäisessä jäsenvaltiossa ja sitä käytettiin toisessa jäsenvalti-

ossa (tässä tapauksessa Yhdistyneessä kuningaskunnassa) vastaanotettuun samaan suojattuun palveluun pääsemiseksi ja/tai

- ii) kun ehdollisen pääsyn mahdollistava laite on palvelun tarjoajan valmistama tai valmistettu sen suostumuksella ja sen alkuperäisen hankinnan ja/tai käyttöoikeuden saamisen yhteydessä annettiin väärä nimi ja kotiosoite ensimmäisessä jäsenvaltiossa, minkä avulla kierrettiin sopimukseen perustuvat alueelliset rajoitukset, jotka koskevat tällaisten laitteiden vientiä niiden käyttämiseksi ensimmäisen jäsenvaltion ulkopuolella, ja/tai

  - iii) kun ehdollisen pääsyn mahdollistava laite on palvelun tarjoajan valmistama tai valmistettu sen suostumuksella ja alun perin tarjottu sellaisella sopimusehdolla, että se voi olla vain koti- tai yksityiskäytössä eikä kaupallisessa käytössä (josta on maksettava korkeampi tilausmaksu), mutta sitä käytettiin Yhdistyneessä kuningaskunnassa kaupallisiin tarkoituksiin, nimittäin suorien jalkapallo-ottelujen näyttämiseen pubissa?
- 7) Estyykö kyseisen kansallisen lain soveltaminen joka tapauksessa sen vuoksi, että se on EY 12 artiklan vastaisella tavalla syrjivä, tai muusta syystä, koska kansallista säännöstä sovelletaan ohjelmiin, jotka kuuluvat Yhdistyneessä kuningaskunnassa sijaitsevasta paikasta mutta ei mistään muusta jäsenvaltiosta lähetettävään televisiolähetyspalveluun?
- 8) Silloin kun ohjelmasisällön tarjoaja tekee useita yksinoikeuteen perustuvia lisenssisopimuksia siten, että jokainen lisenssi kattaa yhden tai useamman jäsenvaltion alueen ja sen perusteella lähetystoiminnan harjoittaja voi lähettää ohjelmasisältöä

III Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

A Muista jäsenvaltioista peräisin olevien koodattujen lähetysten vastaanottamista koskevat oikeussäännöt

1. Alustavat toteamukset

- 57 Ensinnäkin on täsmennettävä, että käsiteltävät asiat koskevat vain Multichoice Hel-
lasin kaltaisten televisiolähetystoiminnan harjoittajien suorittamaa valioliigaotteluja
sisältävien lähetysten satelliittilähettämistä yleisölle. Näin ollen ainoa käsiteltävissä
asioissa merkityksellinen audiovisuaalista välittämistä koskeva osa on se, joka käsit-
tää televisiolähetystoiminnan harjoittajien satelliitin välityksellä tapahtuvaa yleisra-
diointia koskevan direktiivin 1 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdan mukaisesti suo-
rittaman näiden lähetysten satelliittivälittämisen yleisölle ja jossa kyseinen toiminto
suoritetaan jäsenvaltiosta, jossa ohjelmasignaalit saatetaan satelliittivälitysketjuun
(jäljempänä lähettämistä jäsenvaltio) ja joihin käsiteltävässä asiassa kuuluu muun mu-
assa Kreikka.
- 58 Sen sijaan aikaisemman vaiheen välittämistoimilla, jotka tapahtuvat FAPL:n ja lä-
hetystoiminnan harjoittajien välillä ja koostuvat mainitut ottelut sisältävien audio-
visuaalisten tietojen välittämisestä, ei ole käsiteltävissä asioissa merkitystä, ja tämä
viestintä voi lisäksi tapahtua muilla kuin pääasioiden asianosaisten käyttämällä
televiestintävälineillä.
- 59 Lisäksi asiakirja-aineistosta ilmenee, että FAPL:n ja kyseessä olevien televisiolähe-
tystoiminnan harjoittajien välisten lisenssisopimusten mukaan kyseiset lähetykset on

tarkoitettu vain mainitun lähettäjäjäsenvaltion yleisölle ja että näiden lähetystoiminnan harjoittajien on tästä syystä huolehdittava siitä, että niiden satelliittilähetykset voidaan vastaanottaa vain kyseisessä valtiossa. Niinpä mainittujen lähetystoiminnan harjoittajien on salattava lähetyksensä, ja ne saavat toimittaa dekodeausvälineitä vain lähettäjäjäsenvaltion alueella asuville henkilöille.

- 60 On riidatonta, että ravitsemisliikkeiden omistajat käyttävät tällaisia dekodeausvälineitä mainitun jäsenvaltion ulkopuolella ja siten televisiolähetystoiminnan harjoittajien tahdon vastaisesti.
- 61 Tässä tilanteessa ennakkoratkaisua pyytäneet tuomioistuimet tiedustelevat kysymystensä ensimmäisessä osassa sitä, kuuluuko tällaisten dekodeausvälineiden käyttö ehdollista pääsyä koskevan direktiivin soveltamisalaan, ja sitä, mikä merkitys direktiivillä on tämän käytön kannalta. Jos katsotaan, ettei näitä seikkoja ole yhtenäistetty mainitulla direktiivillä, ne haluavat selvittää, ovatko SEUT 34, SEUT 36, SEUT 56 ja SEUT 101 artikla esteenä kansalliselle lainsäädännölle ja lisenssisopimuksille, joissa kielletään ulkomaisten dekodeausvälineiden käyttäminen.

2. Ehdollista pääsyä koskeva direktiivi

a) Ehdollista pääsyä koskevan direktiivin 2 artiklan e alakohdassa tarkoitetun käsitteen ”laiton laite” tulkinta (asiassa C-403/08 esitetty ensimmäinen kysymys ja asiassa C-429/08 esitetyt ensimmäinen ja toinen kysymys)

- 62 Ennakkoratkaisua pyytäneet tuomioistuimet tiedustelevat näillä kysymyksillään pääasiallisesti sitä, onko ehdollista pääsyä koskevan direktiivin 2 artiklan e alakohdassa tarkoitettua käsitettä ”laiton laite” tulkittava siten, että se käsittää myös ulkomaiset

dekoodausvälineet, mukaan lukien sellaiset välineet, jotka on saatu tai aktivoitu väärää nimeä ja osoitetta käyttäen, ja välineet, joita käytettäessä on rikottu sopimusperusteista rajoitusta, jonka mukaan vain niiden yksityiskäyttö on sallittua.

- 63 Tässä yhteydessä on yhtäältä huomattava, että ehdollista pääsyä koskevan direktiivin 2 artiklan e alakohdassa määritellään käsite ”laiton laite” siten, että sillä tarkoitetaan kaikkia laitteita tai ohjelmia, jotka on ”suunniteltu” tai ”mukautettu” mahdollistamaan pääsy suojattuun palveluun ymmärrettävässä muodossa ilman palvelun tarjoajan lupaa.
- 64 Tämä sanamuoto koskee näin ollen vain välineitä, joita on ennen niiden käyttöönottoa käsitelty manuaalisesti tai koneellisesti ja jotka mahdollistavat suojattujen palvelujen vastaanottamisen ilman näiden palvelujen tarjoajan suostumusta. Niinpä mainittu sanamuoto koskee vain välineitä, jotka on valmistettu, käsitelty, mukautettu tai uudelleen mukautettu ilman palvelujen tarjoajan lupaa, eikä se käsitä ulkomaisten dekoodausvälineiden käyttöä.
- 65 Toisaalta on todettava, että ehdollista pääsyä koskevan direktiivin johdanto-osan 6 ja 13 perustelukappaleessa, joissa on täsmennetty ”laittoman laitteen” käsitettä, viitataan tarpeeseen vastustaa sellaisia laittomia laitteita, jotka mahdollistavat ”maksuttoman pääsyn” suojattuihin palveluihin, ja sellaisten laittomien laitteiden markkinoille saattamista, jotka mahdollistavat tai helpottavat sellaisten ”teknisten toimenpiteiden kiertämistä”, jotka on tarkoitettu laillisesti suoritetusta palvelusta perittävän maksun saamisen turvaamiseksi.
- 66 Ulkomaiset dekoodausvälineet tai välineet, jotka on saatu tai aktivoitu väärää nimeä ja osoitetta käyttäen, samoin kuin välineet, joita käytettäessä on rikottu sopimusperusteista rajoitusta, jonka mukaan vain niiden yksityiskäyttö on sallittua, eivät kuitenkaan kuulu mihinkään näistä luokista. Kaikki nämä välineet on nimittäin valmistettu ja saatettu markkinoille palvelujen tarjoajan luvalla, ne eivät mahdollista maksutonta

pääsyä suojattuihin palveluihin eivätkä ne mahdollista tai helpota sellaisten teknisten toimenpiteiden kiertämistä, jotka on tarkoitettu näistä palveluista perittävän maksun saamisen turvaamiseksi, sillä maksu on suoritettu siinä jäsenvaltiossa, jossa välineet saatettiin markkinoille.

67 Esitettyihin kysymyksiin on edellä mainitun perusteella vastattava, että ehdollista pääsyä koskevan direktiivin 2 artiklan e alakohdassa tarkoitettua käsitettä ”laiton laite” on tulkittava siten, ettei se käsitä ulkomaisia dekooodausvälineitä, välineitä, jotka on saatu tai aktivoitu väärää nimeä ja osoitetta käyttäen, eikä välineitä, joita käytettäessä on rikottu sopimusperusteista rajoitusta, jonka mukaan vain niiden yksityiskäyttö on sallittua.

b) Ehdollista pääsyä koskevan direktiivin 3 artiklan 2 kohdan tulkinta (asiassa C-429/08 esitetty kolmas kysymys)

68 Tällä kysymyksellä ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee pääasiallisesti sitä, onko ehdollista pääsyä koskevan direktiivin 3 artiklan 2 kohta esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jolla estetään ulkomaisten dekooodausvälineiden, mukaan lukien sellaiset välineet, jotka on saatu tai aktivoitu väärää nimeä ja osoitetta käyttäen ja joita käytettäessä on rikottu sopimusperusteista rajoitusta, jonka mukaan vain niiden yksityiskäyttö on sallittua, käyttö.

69 Ehdollista pääsyä koskevan direktiivin 3 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltiot eivät saa tällä direktiivillä yhteensovitettuun alaan kuuluvista syistä rajoittaa suojattujen palvelujen tai ehdollisen pääsyn mahdollistavien laitteiden vapaata liikkuvuutta, tämän kuitenkin rajoittamatta saman direktiivin 3 artiklan 1 kohdan mukaisten velvoitteiden soveltamista.

- 70 Tässä yhteydessä on todettava, että viimeksi mainitussa säännöksessä asetetaan velvoitteita ehdollista pääsyä koskevalla direktiivillä yhteensovitettulla alalla, joka määrittää sen 2 artiklan f alakohdassa siten, että se käsittää kaikki säännökset ja määräykset, jotka koskevat 4 artiklassa täsmennettyjä laittomia toimia, kun siinä edellytetään muun muassa, että jäsenvaltiot kieltävät samassa 4 artiklassa luetellut toimet.
- 71 Mainittu 4 artikla koskee kuitenkin vain toimia, jotka ovat laittomia sen vuoksi, että niissä käytetään kyseisessä direktiivissä tarkoitettuja laittomia laitteita.
- 72 Ulkomaiset dekooodausvälineet, mukaan lukien sellaiset välineet, jotka on saatu tai aktivoitu väärää nimeä ja osoitetta käyttäen ja joita käytettäessä on rikottu sopimusperusteista rajoitusta, jonka mukaan vain niiden yksityiskäyttö on sallittua, eivät kuitenkaan ole tämän tuomion 63–67 kohdasta ilmenevällä tavalla tällaisia laittomia laitteita.
- 73 Niinpä sekä toimet, joissa käytetään näitä välineitä, että nämä toimet kieltävä kansallinen lainsäädäntökin jäävät ehdollista pääsyä koskevalla direktiivillä yhteensovitettun alan ulkopuolelle.
- 74 Tässä tilanteessa esitettyyn kysymykseen on vastattava, ettei ehdollista pääsyä koskevan direktiivin 3 artiklan 2 kohta ole esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jolla esitetään ulkomaisten dekooodausvälineiden – mukaan lukien sellaiset välineet, jotka on saatu tai aktivoitu väärää nimeä ja osoitetta käyttäen ja joita käytettäessä on rikottu sopimusperusteista rajoitusta, jonka mukaan vain niiden yksityiskäyttö on sallittua – käyttö, koska tällainen lainsäädäntö ei kuulu kyseisellä direktiivillä yhteensovitettuun alaan.

c) Muut ehdollista pääsyä koskevaan direktiiviin liittyvät kysymykset

- 75 Kun otetaan huomioon ensimmäiseen asiassa C-403/08 esitettyyn kysymykseen sekä ensimmäiseen, toiseen ja kolmanteen asiassa C-429/08 esitettyyn kysymykseen annetut vastaukset, asiassa C-403/08 esitettyjä toista ja kolmatta kysymystä sekä kahdeksannen kysymyksen a kohtaa ja asiassa C-429/08 esitettyjä neljättä ja viidettä kysymystä ei ole tarpeen tutkia.

3. EUT-sopimuksen tavaroiden ja palvelujen vapaata liikkuvuutta koskevat määräykset

- a) Ulkomaisten dekodeausvälineiden maahantuonti-, myynti- ja käyttökielto (asiassa C-403/08 esitetyn kahdeksannen kysymyksen b kohta ja yhdeksännen kysymyksen ensimmäinen osa sekä asiassa C-429/08 esitetyn kuudennen kysymyksen i kohta)
- 76 Näillä kysymyksillään ennakkoratkaisua pyytäneet tuomioistuimet tiedustelevat pääasiallisesti sitä, onko SEUT 34, SEUT 36 ja SEUT 56 artiklaa tulkittava siten, että ne ovat esteenä jäsenvaltion lainsäädännölle, jolla säädetään laittomaksi ulkomaisten dekodeausvälineiden, joiden avulla voidaan vastaanottaa toisesta jäsenvaltiosta peräisin oleva koodattu satelliittilähetysohjelma, joka sisältää ensimmäisen valtion lainsäädännössä suojattua aineistoa, maahantuonti, myynti ja käyttö tässä jäsenvaltiossa.

i) Sovellettavien oikeussääntöjen määrittäminen

- 77 Pääasioissa kyseessä olevan kaltainen kansallinen lainsäädäntö koskee sekä rajat ylittävien koodattujen televisiolähetyspalvelujen tarjoamista että näiden palvelujen dekodeeraamisen mahdollistavien ulkomaisten dekodeausvälineiden liikkumista unionin alueella. Tässä tilanteessa on kysyttävä, onko tätä lainsäädäntöä tarkasteltava palvelujen tarjoamisen vapauden vai tavaroiden vapaan liikkuvuuden kannalta.
- 78 Oikeuskäytännön mukaan silloin, kun kansallinen toimenpide liittyy sekä tavaroiden vapaaseen liikkuvuuteen että palvelujen tarjoamisen vapauteen, unionin tuomioistuimien tutkii toimenpiteen pääsääntöisesti ainoastaan yhden perusvapauden osalta, jos toinen näistä perusvapauksista on täysin toissijainen ensimmäiseen perusvapauteen nähden ja voidaan liittää siihen (ks. vastaavasti asia C-275/92, Schindler, tuomio 24.3.1994, Kok., s. I-1039, Kok. Ep. XV, s. I-79, 22 kohta ja asia C-108/09, Ker-Optika, tuomio 2.12.2010, Kok., s. I-12213, 43 kohta).
- 79 Televiestinnän alalla nämä kaksi näkökulmaa ovat kuitenkin usein läheisessä yhteydessä toisiinsa, eikä toista voida pitää täysin toissijaisena toiseen nähden. Näin on muun muassa silloin, kun kansallinen lainsäädäntö koskee dekodeausvälineiden kaltaisten televiestintälaitteiden toimittamista sen täsmentämiseksi, mitkä vaatimukset näiden laitteiden on täytettävä, tai niiden markkinoinnin edellytysten määrittämiseksi, joten tällaisessa tilanteessa tutkitaan samanaikaisesti molemmat perusvapaudet (ks. vastaavasti asia C-390/99, Canal Satélite Digital, tuomio 22.1.2002, Kok., s. I-607, 29–33 kohta).
- 80 Kuitenkin silloin, kun lainsäädäntö koskee asiallisesti toimintaa, jolle taloudellisten toimijoiden suorittamat palvelut ovat erityisen luonteenomaisia ja johon televiestintälaitteiden toimittaminen liittyy vain täysin toissijaisesti, tämä toiminta on tutkittava ainoastaan palvelujen tarjoamisen vapauden kannalta.

- 81 Näin on muun muassa silloin, kun tällaisten laitteiden käyttöön antaminen on vain tällaisen palvelun järjestämisen tai toiminnan konkreettinen yksityiskohta ja kun se ei ole päämäärä sinänsä vaan sillä on tarkoitus mahdollistaa tämän palvelun vastaanottaminen. Tässä tilanteessa tällaisten laitteiden käyttöön antamista ei voida arvioida siihen liittyvästä palvelutoiminnasta erillään (ks. analogisesti em. asia Schindler, tuomion 22 ja 25 kohta).
- 82 On huomattava, että pääasioissa kansallisessa lainsäädännössä ei säännellä dekodausvälineitä sen täsmentämiseksi, mitkä vaatimukset näiden laitteiden on täytettävä, tai niiden markkinoinnin edellytysten määrittämiseksi. Niitä käsitellään siinä vain välineinä, joilla tilaajat voivat vastaanottaa koodattuja televisiolähetyspalveluja.
- 83 Koska kyseinen lainsäädäntö koskee siten ensisijaisesti palvelujen tarjoamisen vapautta ja koska tavaroiden vapaaseen liikkuvuuteen liittyvä näkökulma on täysin toissijainen suhteessa palvelujen tarjoamisen vapauteen, lainsäädäntöä on arvioitava vain palvelujen tarjoamisen vapauden kannalta.
- 84 Tästä seuraa, että tällainen lainsäädäntö on tutkittava SEUT 56 artiklan kannalta.

ii) Palvelujen tarjoamisen vapauden rajoituksen olemassaolo

- 85 SEUT 56 artiklassa veloitetaan poistamaan kaikki palvelujen tarjoamisen vapauden rajoitukset, vaikka näitä rajoituksia sovellettaisiin erotuksetta sekä kotimaisiin palvelujen tarjoajiin että muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneisiin palvelujen tarjoajiin, jos näillä rajoituksilla estetään toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneen, siellä vastaavanlaisia palveluja lainmukaisesti tarjoavan henkilön toiminta, haitataan tätä toimintaa

tai tehdään se vähemmän houkuttelevaksi. Lisäksi palvelujen tarjoamisen vapaudesta hyötyvät sekä palvelujen tarjoaja että niiden vastaanottaja (ks. mm. asia C-42/07, Liga Portuguesa de Futebol Profissional ja Bwin International, tuomio 8.9.2009, Kok., s. I-7633, 51 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- ⁸⁶ Pääasioissa kyseessä olevassa kansallisessa lainsäädännössä kielletään ulkomaisten dekodausvälineiden, jotka mahdollistavat toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevan satelliittilähetyspalvelun vastaanottamisen, maahantuonti, myynti ja käyttö ensimmäisen jäsenvaltion alueella.
- ⁸⁷ Koska pääasioissa kyseessä olevan kaltaisiin satelliittilähetyspalveluihin pääsy edellyttää kuitenkin sellaisen välineen hallussapitoa, jonka toimittamista koskee sopimusperusteinen rajoitus, jonka mukaan mainittua välinettä voidaan käyttää vain lähettämijäsenvaltion alueella, kyseessä oleva kansallinen lainsäädäntö on esteenä sille, että lähettämijäsenvaltion, joka käsiteltävissä asioissa on Yhdistynyt kuningaskunta, ulkopuolella asuvat henkilöt vastaanottavat näitä palveluja. Tästä syystä mainitulla lainsäädännöllä estetään näiden henkilöiden pääsy kyseisiin palveluihin.
- ⁸⁸ On totta, että este tällaisten palvelujen vastaanottamiselle perustuu alun perin lähetystoiminnan harjoittajien ja niiden asiakkaiden välisiin sopimuksiin, jotka vuorostaan ilmentävät näiden lähetystoiminnan harjoittajien ja immateriaalioikeuksien haltijoiden välisiin sopimuksiin sisältyviä alueellista rajoittamista koskevia ehtoja. Koska kuitenkin mainitulla lainsäädännöllä annetaan näille rajoituksille oikeudellista suojaa ja asetetaan velvollisuus noudattaa niitä siviilioikeudellisten ja taloudellisten seuraamusten uhalla, siinä itsessään rajoitetaan palvelujen tarjoamisen vapautta.

89 Tästä seuraa, että kyseessä olevaa lainsäädäntöä on pidettävä SEUT 56 artiklassa kiellettynä palvelujen tarjoamisen vapauden rajoituksena, ellei sitä voida objektiivisesti perustella.

iii) Palvelujen tarjoamisen vapauden rajoituksen oikeuttaminen immateriaali-oikeuksien suojaamisen tavoitteella

– Unionin tuomioistuimelle esitetyt huomautukset

90 FAPL ym., MPS sekä Yhdistyneen kuningaskunnan, Ranskan ja Italian hallitukset esittävät, että pääasiassa kyseessä olevasta lainsäädännöstä aiheutuva rajoitus voidaan oikeuttaa immateriaali-oikeuksien haltijoiden oikeuksien perusteella, sillä on välttämätöntä turvata näille oikeuksien haltijoille asianmukainen korvaus, jonka saaminen edellyttää, että oikeudenhaltijoilla on oikeus saada korvaus teostensa tai muun suojatun aineistonsa käyttämisestä jokaisessa jäsenvaltiossa ja oikeus myöntää aineistoonsa alueellinen yksinoikeus.

91 Tässä yhteydessä mainitut osapuolet katsovat muun muassa, että jos tätä alueellista yksinoikeutta ei mitenkään suojata, immateriaali-oikeuksien haltijalla ei ole mahdollisuutta saada asianmukaisia lisenssimaksuja lähetystoiminnan harjoittajilta, koska urheilutapahtumien suorat lähetykset olisivat menettäneet osan arvostaan. Niinpä lähetystoiminnan harjoittajilla ei olisi enää mielenkiintoa hankkia lisenssejä lähettämisyksinoikeuden ulkopuolella. Lisenssin hankkiminen kaikkien maiden alueita, joilla mahdolliset asiakkaat asuvat, varten ei olisi taloudellisesti kiinnostavaa tällaisten lisenssien erittäin korkean hinnan vuoksi. Näin ollen nämä lähetystoiminnan harjoittajat hankkisivat lisenssit kyseisten teosten lähettämiseksi yhden jäsenvaltion alueella. Ne ovat kuitenkin valmiita maksamaan huomattavasti enemmän, jos niille taataan

alueellinen yksinoikeus, koska se antaa niille mahdollisuuden erottautua kilpailijoistaan ja houkutellessa uusia asiakkaita.

- 92 QC Leisure ym., Murphy, komissio ja EFTAn valvontaviranomainen väittävät, ettei tällainen televisiolähetyspalvelujen tarjoamisen vapauden rajoitus voi olla perusteltu, koska se johtaa sisämarkkinoiden pirstaloitumiseen.

– Unionin tuomioistuimen vastaus

- 93 Pääasioissa kyseessä olevan kaltaisen rajoituksen perusteltavuuden tutkimiseksi on huomattava, että tällainen EUT-sopimuksessa taattujen perusvapauksien rajoitus voi olla perusteltu vain yleistä etua koskevista pakottavista syistä ja edellyttäen, että sillä voidaan taata sillä tavoiteltavan päämäärän saavuttaminen eikä se mene pidemmälle kuin on tarpeen tämän päämäärän saavuttamiseksi (ks. vastaavasti asia C-222/07, UTECA, tuomio 5.3.2009, Kok., s. I-1407, 25 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 94 Hyväksyttävistä oikeuttamisperusteista on todettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tällainen rajoitus voi olla perusteltu erityisesti sellaisista yleistä etua koskevista pakottavista syistä, jotka liittyvät immateriaalioikeuksien suojaamiseen (ks. vastaavasti asia 62/79, Coditel ym., tuomio 18.3.1980, ns. Coditel I -tapaus, Kok., s. 881, Kok. Ep. V, s. 91, 15 ja 16 kohta ja yhdistetyt asiat 55/80 ja 57/80, Musik-Vertrieb membran ja K-tel International, tuomio 20.1.1981, Kok., s. 147, Kok. Ep. V, s. 433, 9–12 kohta).

- 95 Aluksi on siis ratkaistava, voiko FAPL vedota sellaisiin oikeuksiin, jotka voivat olla perusteena sille, että pääasioissa kyseessä olevassa kansallisessa lainsäädännössä säädetään sen hyväksi palvelujen tarjoamisen vapauden rajoitusta merkitsevää suojasta.
- 96 Tässä yhteydessä on todettava, ettei FAPL voi vedota itse valioliigaotteluja koskevaan tekijänoikeuteen, koska niitä ei voida luokitella ”teoksiksi”.
- 97 Teokseksi voidaan luokitella vain aineisto, joka on omaperäinen siinä mielessä, että se on tekijänsä henkinen luomus (ks. vastaavasti asia C-5/08, Infopaq International, tuomio 16.7.2009, Kok., s. I-6569, 37 kohta).
- 98 Urheilutapahtumia ei voida pitää tekijänoikeusdirektiivissä tarkoitettulla tavalla teoksiksi luokiteltavina henkisinä luomuksina. Tämä pätee erityisesti jalkapallo-otteluihin, joihin sovelletaan pelisääntöjä, jotka eivät jätä tilaa tekijänoikeuteen kuuluvalla luomisen vapaudelle.
- 99 Tässä tilanteessa otteluiden ei voida katsoa olevan tekijänoikeudella suojattuja. Lisäksi on riidatonta, ettei unionin oikeudessa anneta niille suojaa millään muullakaan immateriaalioikeuteen liittyvällä perusteella.
- 100 Urheilutapahtumat voivat kuitenkin olla itsessään ainutlaatuisia ja siten omaperäisiä, ja niiden tällaiset ominaisuudet voivat tehdä niistä teossuojaa vastaavan suojan arvoista aineistoa; tämä suoja voidaan myöntää tarvittaessa erilaisten valtiosisäisten oikeusjärjestysten perusteella.

- 101 Tässä yhteydessä on huomattava, että SEUT 165 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaan unioni myötävaikuttaa Euroopan urheilun edistämiseen ottaen huomioon sen erityispiirteet, vapaaehtoisuuteen perustuvat rakenteet sekä yhteiskunnallisen ja kasvatuksellisen tehtävän.
- 102 Tässä tilanteessa jäsenvaltio voi suojata urheilutapahtumia, tarvittaessa immateriaalioikeussuojan perusteella, ottamalla käyttöön erityistä kansallista lainsäädäntöä tai myöntämällä unionin oikeuden kanssa sopusoinnussa olevalla tavalla suojaa urheilutapahtumille sopimuksilla, jotka tehdään niiden henkilöiden, joilla on oikeus saattaa mainittujen tapahtumien audiovisuaalinen sisältö yleisön saataville, ja henkilöiden, jotka haluavat välittää tämän sisällön valitsemalleen yleisölle, välillä.
- 103 Tässä yhteydessä on lisättävä, että unionin lainsäätäjä on ottanut huomioon sen, että jäsenvaltio käyttää tätä mahdollisuutta, koska se on direktiivin 97/36 johdanto-osan 21 perustelukappaleessa viitannut tapahtumiin, joiden järjestäjällä on laillinen oikeus myydä tapahtuman oikeudet.
- 104 Jos siis kyseessä olevalla kansallisella lainsäädännöllä pyritään antamaan suojaa urheilutapahtumille – minkä tutkiminen on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuinten tehtävä –, unionin oikeus ei ole lähtökohtaisesti esteenä tälle suojaamiselle, ja tällainen lainsäädäntö voi siten oikeuttaa pääasioissa kyseessä olevan kaltaisen palvelujen vapaan liikkuvuuden rajoituksen.
- 105 Edellytyksiin kuuluu kuitenkin vielä se, ettei tällainen rajoitus saa mennä pidemmälle kuin on tarpeen kyseessä olevan immateriaalioikeuden suojaamista koskevan päämäärän saavuttamiseksi (ks. vastaavasti em. asia UTECA, tuomion 31 ja 36 kohta).

- 106 Tässä yhteydessä on huomattava, että poikkeaminen liikkumisvapauden periaatteesta on sallittu ainoastaan, jos se on perusteltua sellaisten oikeuksien suojaamiseksi, jotka ovat osa kyseessä olevan immateriaalioikeuden ydinsisältöä (ks. vastaavasti asia C-115/02, Rioglass ja Transremar, tuomio 23.10.2003, Kok., s. I-12705, 23 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 107 Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee tästä, että tänä ydinsisältönä on erityisesti taata kyseisten oikeuksien haltijoille mahdollisuus hyödyntää kaupallisesti suojatun aineiston levittämistä tai käyttöönantamista myöntämällä lisenssejä korvausta vastaan (ks. vastaavasti em. yhdistetyt asiat Musik-Vertrieb membran ja K-tel International, tuomion 12 kohta ja yhdistetyt asiat C-92/92 ja C-326/92, Phil Collins ym., tuomio 20.10.1993, Kok., s. I-5145, Kok. Ep. XIV, s. I-385, 20 kohta).
- 108 On kuitenkin todettava, ettei tällainen ydinsisältö takaa kyseisten oikeuksien haltijoille mahdollisuutta vaatia korkeinta mahdollista korvausta. Ydinsisällön mukaan niille taataan – tekijänoikeusdirektiivin johdanto-osan kymmenennessä perustelukappaleessa ja lähioikeusdirektiivin johdanto-osan viidennessä perustelukappaleessa todettulla tavalla – vain asianmukainen korvaus jokaisesta suojatun aineiston käytöstä.
- 109 Jotta tällainen korvaus olisi asianmukainen, sen on oltava sopivassa suhteessa tarjotun palvelun arvoon liiketoiminnassa. Erityisesti sen on oltava sopivassa suhteessa todelliseen tai todennäköiseen henkilöiden, jotka nauttivat tai haluavat nauttia tästä palvelusta, määrään (ks. analogisesti asia C-61/97, FDV, tuomio 22.9.1998, Kok., s. I-5171, 15 kohta ja asia C-52/07, Kanal 5 ja TV 4, tuomio 11.12.2008, Kok., s. I-9275, 36–38 kohta).
- 110 Niinpä tällaisen korvauksen on televisiolähetämisen alalla oltava – satelliitin välityksellä tapahtuvaa yleisradiointia koskevan direktiivin johdanto-osan 17 perustelukappaleessa vahvistetulla tavalla – sopivassa suhteessa kyseisiä lähetyksiä koskeviin muuttujiin, kuten niiden todellinen yleisö, niiden mahdollinen yleisö ja kielitoisinto

(ks. vastaavasti asia C-192/04, Lagardère Active Broadcast, tuomio 14.7.2005, Kok., s. I-7199, 51 kohta).

- 111 Tässä yhteydessä on korostettava aluksi, että pääasioissa kyseessä olevien oikeuksien haltijat saavat korvauksen lähettämismaksusta, jossa lähettämisen katsotaan satelliitin välityksellä tapahtuvaa yleisradiointia koskevan direktiivin 1 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan tapahtuneen ja jossa asianmukainen korvaus on maksettava, tapahtuvasta suojatun aineiston televisiolähettämisestä.
- 112 Sitten on huomattava, että kun tällaisesta korvauksesta on sovittu kyseisten oikeuksien haltijoiden ja televisiolähetystoiminnan harjoittajien välillä tarjouskilpailussa, ei ole mitään estettä sille, että kyseisten oikeuksien haltija vaatii tässä yhteydessä korvauksen, jossa otetaan huomioon todellinen ja mahdollinen yleisö sekä lähettämismaksuvaltiossa että missä tahansa muussa jäsenvaltiossa, jossa suojattua aineistoa sisältäviä lähetyksiä myös vastaanotetaan.
- 113 Tässä yhteydessä on huomattava erityisesti, että pääasioissa kyseessä olevan kaltaisen satelliittilähetyksen vastaanottamisen edellytyksenä on dekodausvälineen käyttömahdollisuus. Niinpä voidaan määrittää erittäin tarkasti niiden televisionkatsojien kokonaismäärä, jotka kuuluvat kyseessä olevan lähetyksen todelliseen ja mahdolliseen yleisöön ja jotka siis voivat olla lähettämismaksuvaltiossa tai sen ulkopuolella asuvia televisionkatsojia.
- 114 Lopuksi televisiolähetystoiminnan harjoittajien alueellisen yksinoikeutensa myöntämisestä maksamasta lisähinnasta voidaan todeta, ettei voida tosin sulkea pois sitä, että asianmukaisen korvauksen määrä heijastaa myös kyseessä oleviin lähetyksiin liittyvää erityispiirrettä eli alueellista yksinoikeutta, joten lisähinta saatetaan suorittaa sillä perusteella.

- 115 Käsiteltävissä asioissa kyseisten oikeuksien haltijoille maksetaan kuitenkin lisähintaa ehdottoman alueellisen yksinoikeuden takaamiseksi, mikä on omiaan johtamaan keinotekoiisiin hintaeroihin eriytyneillä kansallisilla markkinoilla. Tällainen markkinoiden eristäminen ja siitä seuraavat keinotekoiset hintaerot ovat kuitenkin yhteensovitamattomassa ristiriidassa EUT-sopimuksen keskeisen tavoitteen, sisämarkkinoiden luomisen kanssa. Tässä tilanteessa mainitun lisähinnan ei voida katsoa olevan osa kyseessä olevien oikeuksien haltijoille taattua asianmukaista korvausta.
- 116 Niinpä tällaisen lisähinnan maksaminen ylittää sen, mikä on tarpeellista asianmukaisen korvauksen takaamiseksi näille oikeuksien haltijoille.
- 117 Edellä esitetyn perustella on todettava, että ulkomaisten dekodeausvälineiden käyttökieltona ilmenevää rajoitusta ei voida perustella immateriaalioikeuksien suojaamisen tavoitteella.
- 118 Asiassa Coditel I annettu tuomio, johon FAPL ym. sekä MPS ovat vedonneet väitteidensä tueksi, ei saata kyseenalaiseksi tätä toteamusta. On totta, että mainitun tuomion 16 kohdan mukaan perustamissopimuksen määräykset eivät periaatteessa estä maantieteellistä rajaamista, josta immateriaalioikeuksien luovuttamista koskevan sopimuksen osapuolet ovat sopineet suojatakseen tekijää ja käyttöluvan haltijaa, ja että pelkästään se seikka, että tämä alueellinen rajaaminen voi olla yhtenevä jäsenvaltion rajojen kanssa, ei edellytä erilaista ratkaisua.
- 119 Nämä toteamukset on kuitenkin esitetty asiayhteydessä, joka ei ole rinnastettavissa pääasioiden asiayhteyteen. Asiassa Coditel I televiestintäyhtiöt olivat välittäneet teoksen yleisölle ilman, että niillä olisi ollut kyseessä olleiden oikeuksien haltijoiden

lupaa jäsenvaltiossa, josta tämä välittäminen tapahtui, ja ilman, että ne olisivat maksaneet korvausta oikeuksien haltijoille.

120 Sen sijaan pääasioissa televisiolähetystoiminnan harjoittajat toteuttavat yleisölle välittämisen siten, että niillä on lähettäjäjäsenvaltiota – joka on tämän välittämisen alkuperäjäsenvaltio – varten kyseessä olevien oikeuksien haltijoiden lupa ja ne maksavat oikeuksien haltijoille korvauksen, jossa voidaan lisäksi ottaa huomioon todellinen ja mahdollinen yleisö muissa jäsenvaltioissa.

121 On vielä otettava huomioon tapahtunut unionin oikeuden kehittyminen erityisesti rajat ylittävää televisiotoimintaa koskevan direktiivin ja satelliitin välityksellä tapahtuvaa yleisradiointia koskevan direktiivin, joilla pyritään varmistamaan siirtyminen kansallisista ohjelmien tuotanto- ja jakelumarkkinoista yhtenäismarkkinoihin, antamisen vuoksi.

iv) Palvelujen tarjoamisen vapauden rajoituksen oikeuttaminen tavoitteella edistää yleisön läsnäoloa jalkapallostadioneilla

122 FAPL ym. sekä MPS väittävät toissijaisesti, että pääasiassa kyseessä oleva rajoitus on tarpeen ”lähetyskieltokaudeksi” kutsutun säännön, jolla kielletään jalkapallo-ottelujen televisioiminen Yhdistyneessä kuningaskunnassa lauantai-iltapäivisin, noudattamisen varmistamiseksi. Tällä säännöllä on tarkoitus edistää yleisön läsnäoloa stadioneilla erityisesti alempien sarjatasojen jalkapallo-otteluissa, ja tätä tavoitetta ei voida FAPL:n ym:iden ja MPS:n mukaan saavuttaa, jos Yhdistyneen kuningaskunnan televisionkatsojat voisivat vapaasti katsoa televisiotoiminnan harjoittajien muista jäsenvaltioista lähettämiä valioliigaotteluja.

123 Tässä yhteydessä on todettava, että vaikka katsottaisiinkin, että tämä tavoite edistää yleisön läsnäoloa stadioneilla voisi oikeuttaa perusvapauksien rajoittamisen, mainitun säännön noudattaminen voidaan joka tapauksessa taata oikeuksien haltijoiden ja televisiolähetystoiminnan harjoittajien välisiin lisenssisopimuksiin sisällytettävällä sopimusoikeudellisella rajoituksella, jonka mukaan näiden lähetystoiminnan harjoittajien on sitouduttava olemaan lähettämättä valioliigaotteluita kyseisenä lähetyksiä tokautena. Ei voida kiistää sitä, että tällainen toimi merkitsee vähäisempää perusoikeuksiin puuttumista kuin pääasioissa kyseessä olevan rajoituksen soveltaminen.

124 Tästä seuraa, ettei ulkomaisten dekodeausvälineiden käyttökieltona ilmenevää rajoitusta voida perustella tavoitteella edistää yleisön läsnäoloa jalkapallostadioneilla.

125 Esitettyihin kysymyksiin on edellä mainitun perusteella vastattava, että SEUT 56 artiklaa on tulkittava siten, että se on esteenä jäsenvaltion lainsäädännölle, jolla säädetään laittomaksi ulkomaisten dekodeausvälineiden, joiden avulla voidaan vastaanottaa toisesta jäsenvaltiosta peräisin oleva koodattu satelliittilähetyspalvelu, joka sisältää ensimmäisen valtion lainsäädännössä suojattua aineistoa, maahantuonti, myynti ja käyttö tässä jäsenvaltiossa.

b) Ulkomaisten dekodeausvälineiden käyttäminen väärän henkilöllisyyden ja väärän osoitteen ilmoittamisen jälkeen ja näiden välineiden käyttö kaupallisessa tarkoituksessa (asiassa C-403/08 esitetyn kahdeksannen kysymyksen c kohta ja asiassa C-429/08 esitetyn kuudennen kysymyksen ii ja iii kohta)

126 Ennakkoratkaisua pyytäneet tuomioistuimet tiedustelevat kysymyksillään pääasiallisesti sitä, horjuttaako tämän tuomion 125 kohdassa esitettyä toteamusta yhtäältä se,

että ulkomaiset dekodausvälineet on hankittu tai aktivoitu väärää henkilöllisyyttä ja väärää osoitetta käyttäen tarkoituksena kiertää pääasioissa kyseessä olevaa alueellista rajoitusta, ja toisaalta se, että välinettä on käytetty kaupallisessa tarkoituksessa, vaikka sen käyttö oli rajattu yksityistarkoituksiin.

- 127 Ensimmäisestä seikasta on todettava, että sillä voi varmasti olla vaikutusta väärän henkilöllisyyden ja osoitteen ilmoittaneen ostajan ja mainitun välineen toimittaneen henkilön välisessä sopimussuhteessa, ja viimeksi mainittu voi muun muassa vaatia kyseiseltä ostajalta vahingonkorvausta, jos tämän ilmoittamasta väärästä henkilöllisyydestä tai väärästä osoitteesta aiheutuu sille vahinkoa tai jos ne synnyttävät sille vastuun FAPL:n kaltaista tahoja kohtaan. Sen sijaan tällainen seikka ei horjuta tämän tuomion 125 kohdassa esitettyä toteamusta, koska sillä ei ole vaikutusta lähetysten vastaanottamisesta maksaneiden käyttäjien määrään.
- 128 Sama koskee toista seikkaa eli sitä, että dekodausvälinettä on käytetty kaupallisessa tarkoituksessa, vaikka sen käyttö oli rajattu yksityistarkoituksiin.
- 129 Tähän liittyen on täsmennettävä, ettei ole mitään estettä sille, että kyseisten oikeuksien haltijoiden ja lähetystoiminnan harjoittajien sopiman korvauksen määrä lasketaan sen mukaan, että tietyt asiakkaat käyttävät dekodausvälineitä kaupallisessa tarkoituksessa ja toiset yksityisessä tarkoituksessa.
- 130 Lähetystoiminnan harjoittaja voi näin vyöryttää tämän seikan seuraukset asiakkailleen ja vaatia erilaista korvausta näihin palveluihin pääsystä sen mukaan, tavoitellaanko tällä pääsyllä kaupallisia vai yksityisiä päämääriä.

131 Riski siitä, että jotkut henkilöt käyttävät ulkomaisia dekooodausvälineitä niille varatun käyttötarkoituksen vastaisesti, rinnastuu riskiin, joka liittyy dekooodausvälineiden käyttöön kokonaan valtiosisäisissä tilanteissa eli tilanteeseen, jossa lähettäjäjäsenvaltion alueella asuvat asiakkaat käyttävät niitä. Näin ollen mainittu toinen seikka ei voi oikeuttaa palvelujen tarjoamisen vapauden alueellista rajoittamista, eikä se siten horjuta tämän tuomion 125 kohdassa esitettyä toteamusta. Tämä ei kuitenkaan vaikuta jäljempänä tämän tuomion toisessa osassa tekijänoikeuden kannalta tehtävään oikeudelliseen arviointiin, joka koskee satelliittilähetysten käyttöä kaupallisiin tarkoituksiin niiden vastaanottamisen jälkeen.

132 Esitettyihin kysymyksiin on edellä mainitun perusteella vastattava, ettei tämän tuomion 125 kohdassa esitettyä toteamusta horjuta se, että ulkomaiset dekooodausvälineet on hankittu tai aktivoitu väärää henkilöllisyyttä ja väärää osoitetta käyttäen tarkoituksena kiertää kyseessä olevaa alueellista rajoitusta, eikä se, että välinettä on käytetty kaupallisessa tarkoituksessa, vaikka sen käyttö oli rajattu yksityistarkoituksiin.

c) Muut liikkumisvapautta koskevat kysymykset (asiassa C-403/08 esitetyn yhdeksännen kysymyksen toinen osa ja asiassa C-429/08 esitetty seitsemäs kysymys)

133 Kun otetaan huomioon asiassa C-403/08 esitetyn kahdeksannen kysymyksen b kohtaan ja yhdeksännen kysymyksen ensimmäiseen osaan sekä asiassa C-429/08 esitetyn kuudennen kysymyksen i kohtaan annettu vastaus, asiassa C-403/08 esitetyn yhdeksännen kysymyksen toista osaa ja asiassa C-429/08 esitettyä seitsemättä kysymystä ei ole tarpeen tutkia.

4. EUT-sopimuksen kilpailua koskevat määräykset

- ¹³⁴ Ennakkoratkaisua pyytäneet tuomioistuimet tiedustelevat asiassa C-403/08 esitetyllä kymmenennellä kysymyksellä ja asiassa C-429/08 esitetyllä kahdeksannella kysymyksellä pääasiallisesti sitä, merkitsevätkö immateriaalioikeuksien haltijan ja lähetystoiminnan harjoittajan välisen yksinoikeuteen perustuvaa lisenssiä koskevan sopimuksen ehdot SEUT 101 artiklassa kiellettyä kilpailunrajoitusta, jos niissä asetetaan lähetystoiminnan harjoittajalle velvollisuus olla toimittamatta dekodausvälineitä, jotka mahdollistavat oikeuksien haltijan suojattuun aineistoon pääsyn kyseisen lisenssisopimuksen käsittämän alueen ulkopuolella.
- ¹³⁵ Aluksi on muistutettava, että sopimus kuuluu SEUT 101 artiklan 1 kohdassa määrätyn kiellon piiriin, jos sillä on tarkoitus estää, rajoittaa tai vääristää kilpailua tai jos sillä on tällainen vaikutus. Näiden kahden vaihtoehtoinen suhde edellyttää, että aluksi on tutkittava vain toisen kriteerin täyttyminen, käsiteltävissä asioissa sopimuksen tarkoitus. Vasta toissijaisesti, jos sopimuksen sisällön tarkastelusta ei ilmene riittävää vahingollisuutta kilpailulle, on tutkittava sen vaikutuksia, ja jotta kiello koskisi sopimusta, on edellytettävä niiden eri seikkojen olemassaoloa, jotka osoittavat, että kilpailu on tosiasiallisesti estynyt, rajoittunut tai vääristynyt tuntuvasti (ks. vastaavasti asia C-8/08, T-Mobile Netherlands ym., tuomio 4.6.2009, Kok., s. I-4529, 28 kohta ja yhdistetyt asiat C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P ja C-519/06 P, GlaxoSmithKline Services ym. v. komissio ym., tuomio 6.10.2009, Kok., s. I-9291, 55 kohta).
- ¹³⁶ Sopimuksen mahdollisen kilpailunvastaisen tarkoituksen arvioimiseksi on tarkasteltava erityisesti sopimuksen lausekkeiden sisältöä, sen tavoitteita sekä sen taloudellista ja oikeudellista asiayhteyttä (ks. vastaavasti em. yhdistetyt asiat GlaxoSmithKline Services ym. v. komissio ym., tuomion 58 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 137 Oikeuskäytännössä on todettu immateriaalioikeuksia koskevista lisenssisopimuksista, että yksinomaan se seikka, että oikeuksien haltija on myöntänyt vain yhdelle lisenssinsaajalle määrätyksi ajaksi yksinoikeuden yleisradioida suojatun aineiston tietystä jäsenvaltiosta ja siten kieltää sen levittäminen kolmansien osapuolten toimesta, ei ole riittävä peruste sille päätelmälle, että tällaisella sopimuksella olisi kilpailunvastainen tarkoitus (ks. vastaavasti asia 262/81, Coditel ym., ns. Coditel II -tapaus, tuomio 6.10.1982, Kok., s. 3381, Kok. Ep. VI, s. 527, 15 kohta).
- 138 Tässä tilanteessa on todettava, että oikeuksien haltija voi satelliitin välityksellä tapahtuvaa yleisradiointia koskevan direktiivin 1 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan lähtökohtaisesti myöntää tietyksi ajaksi yhdelle lisenssinsaajalle yksinoikeuden yleisradioida satelliitin välityksellä suojatun aineiston yhdestä lähettäjäjäsenvaltiosta tai useammista jäsenvaltioista.
- 139 Tämän jälkeen on huomautettava tämän oikeuden käyttämisen alueellisista rajoituksista, että oikeuskäytännön mukaan sopimus, jolla pyritään eristämään uudelleen kansalliset markkinat, saattaa olla EUT-sopimuksen tavoitteen, joka koskee kansallisten markkinoiden yhtenäistämistä yhtenäismarkkinat muodostamalla, vastainen. Näin ollen sopimuksia, joilla pyritään eristämään kansalliset markkinat kansallisten rajojen mukaan tai joilla tehdään vastavuoroinen kansallisille markkinoille pääsy vaikeammaksi, on lähtökohtaisesti pidettävä sellaisina, joilla pyritään rajoittamaan kilpailua SEUT 101 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla (ks. analogisesti lääkealalla yhdistetyt asiat C-468/06-C-478/06, Sot. Lélos kai Sia ym., tuomio 16.9.2008, Kok., s. I-7139, 65 kohta ja em. yhdistetyt asiat GlaxoSmithKline Services ym. v. komissio ym., tuomion 59 ja 61 kohta).
- 140 Koska mainittu oikeuskäytäntö on täysin siirrettävissä koskemaan rajat ylittävien televisiolähetyspalvelujen suorittamista, kuten muun muassa tämän tuomion 118–121 kohdasta seuraa, on todettava, että jos lisenssisopimuksella on tarkoitus kieltää televisiolähetyspalvelujen rajat ylittävä tarjoaminen tai rajoittaa sitä, sillä on katsottava

olevan tarkoitus rajoittaa kilpailua, ellei muiden sen taloudelliseen ja oikeudelliseen asiayhteyteen liittyvien seikkojen perusteella voida todeta, ettei tällainen sopimus ole omiaan rajoittamaan kilpailua.

- 141 Pääasioissa ei ole kyseenalaistettu itse valioliigaottelujen televisiointia koskevien yksinoikeuteen perustuvien lisenssien myöntämistä. Nämä asiat koskevat vain täydentäviä velvoitteita, joilla pyritään varmistamaan kyseessä olevien oikeuksien haltijoiden ja televisiolähetystoiminnan harjoittajien välisten sopimusten ehtoihin sisältyvien lisenssien alueellisten käyttörajoitusten noudattaminen, eli kyse on televisiolähetystoiminnan harjoittajien velvollisuudesta olla toimittamatta dekooodausvälineitä, jotka mahdollistavat pääsyn suojattuun aineistoon sen käyttämiseksi lisenssisopimuksen käsittämän alueen ulkopuolella.
- 142 Tällaisista sopimusehdoista on todettava yhtäältä, että niillä kielletään televisiolähetystoiminnan harjoittajia suorittamasta mitään kyseisiin otteluihin liittyviä rajat ylittäviä palveluja, mikä mahdollistaa sen, että jokaiselle televisiolähetystoiminnan harjoittajalle voidaan myöntää ehdoton alueellinen yksinoikeus sen lisenssin käsittämällä alueella ja poistaa siten kokonaan televisiolähetystoiminnan harjoittajien välinen kilpailu mainittujen palvelujen alalla.
- 143 Toisaalta FAPL ym. ja MPS eivät ole vedonneet mihinkään näiden sopimusehtojen taloudelliseen tai oikeudelliseen asiayhteyteen liittyvään seikkaan, jonka perusteella voitaisiin edellisessä kohdassa esitetyistä toteamuksista huolimatta todeta, etteivät kyseiset lausekkeet ole omiaan rajoittamaan kilpailua eikä niillä siten ole kilpailunvastaista tarkoitusta.
- 144 Tässä tilanteessa, kun otetaan huomioon se, että mainituilla yksinoikeuteen perustuvia lisenssejä koskevilla sopimuksilla on kilpailunvastainen tarkoitus, on todettava, että ne merkitsevät SEUT 101 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua kiellettyä kilpailunrajoitusta.

- 145 On lisättävä, että vaikka SEUT 101 artiklan 1 kohtaa ei lähtökohtaisesti sovelleta saman artiklan 3 kohdassa täsmennettyihin luokkiin kuuluviin sopimuksiin, se vaihtoehto, ettei SEUT 101 artiklan 1 kohtaa voitaisi soveltaa, ei ole mahdollinen, koska pääasioissa kyseessä olevan kaltaiset lisenssisopimusten ehdot eivät ole sopusoinnussa saman artiklan 3 kohdan edellytysten kanssa tämän tuomion 105–124 kohdassa täsmennetyistä syistä.
- 146 Esitettyihin kysymyksiin on edellä mainitun perusteella vastattava, että immateriaalioikeuksien haltijan ja lähetystoiminnan harjoittajan välisen yksinoikeuteen perustuvaa lisenssiä koskevan sopimuksen ehdot merkitsevät SEUT 101 artiklassa kiellettyä kilpailunrajoitusta, jos niissä asetetaan lähetystoiminnan harjoittajalle velvollisuus olla toimittamatta dekodausvälineitä, jotka mahdollistavat oikeuksien haltijan suojattuun aineistoon pääsyn kyseisen lisenssisopimuksen käsittämän alueen ulkopuolella.

B Lähetysten käyttämistä niiden vastaanottamisen jälkeen koskevat oikeussäännöt

1. Alustavat toteamukset

- 147 Ennakkoratkaisukysymysten toisella osalla pyritään selvittämään, aiheutuuko tekijänoikeusdirektiivistä ja lähioikeusdirektiivistä rajoituksia valioliigaotteluja ja niihin liitännäisiä teoksia sisältävien lähetysten vastaanottamiseen siitä syystä, että vastaanottaminen johtaa kappaleiden valmistamiseen mainituista teoksista

satelliittidekooderin muistissa ja televisioruudulla, sekä siitä syystä, että kyseessä olevien ravitsemisliikkeiden omistajat näyttävät mainitut teokset julkisesti.

- 148 Tässä yhteydessä on huomattava, että kuten tämän tuomion 37 ja 57 kohdasta ilmenee, kaksi henkilöryhmää, yhtäältä kyseisten teosten tekijät ja toisaalta televisiolähetystoiminnan harjoittajat, voi vedota pääasioissa kyseessä olevien kaltaisiin televisiolähetykseen liittyviin immateriaalioikeuksiin.
- 149 Ensinnäkin tekijöistä voidaan todeta, että ne voivat vedota mainituissa lähetyksissä käytettyihin teoksiin liittyviin tekijänoikeuksiin. Pääasioissa on riidatonta, että FAPL voi vedota näihin televisiolähetykseen sisältyvien eri teosten, joihin kuuluvat muun muassa lähetykset aloittava videokatkelma, valioliigan tunnusmusiikki, aikaisemmin tallennetut videot viimeaikaisten valioliigaotteluiden huippuhetkistä sekä tietyt grafiikat, tekijänoikeuksiin.
- 150 Multichoice Hellasin kaltaiset televisiolähetystoiminnan harjoittajat sen sijaan voivat vedota lähioikeusdirektiivin 7 artiklan 2 kohdassa säädettyyn oikeuteen sallia tai kieltää lähetyksensä tallennus tai saman direktiivin 8 artiklan 3 kohdassa säädettyyn oikeuteen sallia tai kieltää lähetyksensä välittäminen yleisölle tai tekijänoikeusdirektiivin 2 artiklan e alakohdassa vahvistettuun oikeuteen sallia tai kieltää kappaleiden valmistaminen lähetyksensä tallenteista.
- 151 Pääasioissa esitetyt kysymykset eivät kuitenkaan koske näitä oikeuksia.

152 Tässä tilanteessa unionin tuomioistuimen suorittama tutkinta on syytä rajoittaa tekijänoikeusdirektiivin 2 artiklan a alakohtaan, 3 artiklan 1 kohtaan ja 5 artiklan 1 kohtaan, joilla suojataan tekijänoikeutta pääasioissa kyseessä olevissa televisiolähetyksissä käytettyihin teoksiin eli muun muassa lähetyksen aloittavaan videokatkemaan, valioliigan tunnusmusiikkiin, aikaisemmin tallennettuihin videoihin viimeaikaisten valioliigaotteluiden huippuhetkistä sekä tiettyihin grafiikoihin.

2. Tekijänoikeusdirektiivin 2 artiklan a alakohdassa säädetty kappaleen valmistamista koskeva oikeus (asiassa C-403/08 esitetty neljäs kysymys)

153 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee tällä kysymyksellään pääasiallisesti sitä, onko tekijänoikeusdirektiivin 2 artiklan a alakohtaa tulkittava siten, että kappaleen valmistamista koskeva oikeus ulottuu teosten toisiaan seuraavien väliaikaisten katkelmien, jotka poistetaan välittömästi ja korvataan seuraavilla katkelmilla, luomiseen satelliittidekooderin muistissa ja televisioruudulla. Se kysyy tässä tilanteessa muun muassa sitä, onko sen arvioitava kaikkia yhden kokonaisuuden muodostavia katkelmia yhdessä vai ainoastaan niitä, jotka ovat tietyllä hetkellä olemassa.

154 Aluksi on huomattava, että mainitun direktiivin 2 artiklassa käytetty ”kappaleen valmistamisen” käsite on unionin oikeuden käsite, jota on tulkittava koko unionissa itseenäisesti ja yhtenäisesti (em. asia Infopaq International, tuomion 27–29 kohta).

155 Sen sisällöstä on jo tämän tuomion 97 kohdassa todettu, että 2 artiklan a alakohdassa tarkoitettua tekijänoikeutta voidaan soveltaa ainoastaan sellaiseen aineistoon, joka on omaperäinen siinä mielessä, että se on tekijänsä henkinen luomus (em. asia Infopaq International, tuomion 37 kohta).

- 156 Oikeuskäytännössä on näin täsmennetty, että teoksen eri osia suojataan mainitun säännöksen nojalla sillä edellytyksellä, että ne sisältävät tiettyjä sellaisia elementtejä, joita voidaan pitää ilmauksena kyseisen teoksen tekijän henkisestä luomistyöstä (em. asia Infopaq International, tuomion 39 kohta).
- 157 Tämä edellyttää, että on tutkittava samanaikaisesti toistetuista – ja näin ollen tietyllä hetkellä olemassa olevista – katkelmista muodostuva kokonaisuus sen selvittämiseksi, onko siinä tällaisia elementtejä. Jos vastaus on myöntävä, tämän kokonaisuuden on katsottava merkitsevän tekijänoikeusdirektiivin 2 artiklan a alakohdassa tarkoitettua osittaista kappaleen valmistamista (ks. vastaavasti em. asia Infopaq International, tuomion 45 ja 46 kohta). Tämän kannalta ei ole tarpeen tietää, onko teoksesta valmistettu kappale lineaarisina katkelmina, jotka voivat olla olemassa vain hetkellisesti siitä syystä, että ne poistetaan välittömästi teknisen prosessin osana.
- 158 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on näiden seikkojen valossa arvioitava, johtaako väliaikaisten katkelmien luominen satelliittidekooderin muistissa ja televisioruudulla tekijänoikeusdirektiivin 2 artiklan a alakohdassa tarkoitettuun kappaleen valmistamiseen.
- 159 Niinpä esitettyyn kysymykseen on vastattava, että tekijänoikeusdirektiivin 2 artiklan a alakohtaa on tulkittava siten, että kappaleen valmistamista koskeva oikeus ulottuu teosten väliaikaisten katkelmien luomiseen satelliittidekooderin muistissa ja televisioruudulla sillä edellytyksellä, että ne sisältävät elementtejä, joita voidaan pitää ilmauksena kyseisten teosten tekijöiden henkisestä luomistyöstä, ja että sen selvittämiseksi, onko niissä tällaisia elementtejä, on tutkittava katkelmista, joista on valmistettu kappale samanaikaisesti, muodostuvaa kokonaisuutta.

3. Tekijänoikeusdirektiivin 5 artiklan 1 kohdassa säädetty poikkeus kappaleen valmistamista koskevasta oikeudesta (asiassa C-403/08 esitetty viides kysymys)

160 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee tällä kysymyksellään pääasiallisesti sitä, täyttävätkö asiassa C-403/08 kyseessä olevan kaltaiset satelliittidekooderin muistissa ja televisioruudulla toteutetut kappaleen valmistamista koskevat toimet tekijänoikeusdirektiivin 5 artiklan 1 kohdan mukaiset edellytykset ja voidaanko nämä toimet toteuttaa ilman tekijänoikeuksien haltijoiden lupaa.

a) Alustavat toteamukset

161 Tekijänoikeusdirektiivin 5 artiklan 1 kohdan mukaan kappaleen valmistaminen jää saman direktiivin 2 artiklassa säädetyn kappaleen valmistamista koskevan oikeuden ulkopuolelle silloin, kun se täyttää viisi edellytystä, eli silloin, kun

– se on tilapäistä

– se on väliaikaista tai satunnaista

– se on erottamaton ja välttämätön osa teknistä prosessia

b) Tekijänoikeusdirektiivin 5 artiklan 1 kohdassa säädettyjen edellytysten noudattaminen

165 On riidatonta, että kyseessä olevat kappaleen valmistamista koskevat toimet täyttävät tekijänoikeusdirektiivin 5 artiklan 1 kohdan ensimmäisen, toisen ja kolmannen edellytyksen, sillä ne ovat tilapäisiä, väliaikaisia ja muodostavat erottamattoman osan satelliittidekooderilla tai televisiovastaanottimella suoritettavaa teknistä prosessia televisiolähetysten vastaanottamisen mahdollistamiseksi.

166 Niinpä on arvioitava vain sitä, täytyvätkö neljäs ja viides edellytys.

167 Neljänneestä edellytyksestä on todettava aluksi, ettei kyseessä olevilla kappaleen valmistamista koskevilla toimilla pyritä mahdollistamaan välittäjän toimesta tapahtuvaa siirtoa verkossa kolmansien osapuolien välillä. Niinpä on vaihtoehtoisesti tutkittava, onko niiden ainoana tarkoituksena mahdollistaa teoksen tai muun suojatun aineiston laillinen käyttö.

168 Kuten tekijänoikeusdirektiivin johdanto-osan 33 perustelukappaleesta ilmenee, käyttöä on pidettävä laillisena, jos se on oikeudenhaltijan sallimaa tai jos sitä ei ole sovellettavalla lainsäädännöllä rajoitettu.

169 Koska pääasiassa kyseessä olevien teosten käyttäminen ei ole tekijänoikeuksien haltijoiden sallimaa, on arvioitava, pyritäänkö kyseessä olevilla toimilla mahdollistamaan sellainen teosten käyttö, jota ei ole rajoitettu sovellettavalla lainsäädännöllä.

- 170 Tältä osin on riidatonta, että nämä lyhytaikaista kappaleen valmistamista merkitsevät toimet mahdollistavat satelliittidekooderin ja televisioruudun asianmukaisen toiminnan. Televisionkatsojan kannalta ne mahdollistavat suojattuja teoksia sisältävien lähetysten vastaanottamisen.
- 171 Pelkkä näiden lähetysten vastaanottaminen itsessään eli signaalien vastaanottaminen ja lähetysten näyttäminen ruudulla yksityisesti ei ole unionin säännöstössä tai Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännössä rajoitettu toimi, kuten myös asiassa C-403/08 esitetystä viidennestä kysymyksestä ilmenee, joten toimi on tästä syystä laillinen. Lisäksi tämän tuomion 77–132 kohdasta seuraa, että tällaista lähetysten vastaanottamista on pidettävä laillisena siinä tapauksessa, että lähetykset ovat peräisin muusta jäsenvaltiosta kuin Yhdistyneestä kuningaskunnasta ja että se on toteutettu ulkomaisella dekodausvälineellä.
- 172 Tässä tilanteessa on todettava, että mainittujen toimien ainoana tarkoituksena on mahdollistaa tekijänoikeusdirektiivin 5 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu teosten ”laillinen käyttö”.
- 173 Näin ollen pääasiassa kyseessä olevan kaltaiset kappaleen valmistamista koskevat toimet täyttävät kyseisen säännöksen mukaisen neljännen edellytyksen.
- 174 Saman säännöksen mukaisesta viidennestä edellytyksestä on todettava, että mainitut teknisessä prosessissa toteutetut kappaleen valmistamista koskevat toimet mahdollistavat pääsyn suojattuihin teoksiin. Koska teoksilla on taloudellista arvoa, niihin pääsyllä on välttämättä taloudellista merkitystä.

- 175 Jotta tekijänoikeusdirektiivin 5 artiklan 1 kohdassa säädetyltä poikkeukselta ei kuitenkaan vietäisi sen tehokasta vaikutusta, tämän merkityksen on vielä oltava itsenäinen siinä mielessä, että se ylittää pelkästä suojattuja teoksia sisältävän lähetyksen vastaanottamisesta saatavan taloudellisen edun eli pelkän signaalin vastaanottamisen ja lähetyksen ruudulla näyttämisen tuottaman edun.
- 176 Pääasiassa on niin, että satelliittidekooderin muistissa ja televisioruudulla suoritetut tilapäistä kappaleen valmistamista koskevat toimet muodostavat kyseessä olevia teoksia sisältävien televisiolähetysten vastaanottamisprosessin erottamattoman ja epäitsenäisen osan. Lisäksi toimet toteutuvat niin, että suojatut teokset näin vastaanottavilla henkilöillä ei ole siihen vaikutusta tai he eivät edes ole siitä tietoisia.
- 177 Niinpä näillä tilapäistä kappaleen valmistamista koskevilla toimilla ei voida saada aikaan pelkkään kyseessä olevien lähetysten vastaanottamiseen perustuvaa taloudellista etua ylittävää lisäetua.
- 178 Tästä seuraa, ettei pääasiassa kyseessä olevilla kappaleen valmistamista koskevilla toimilla voida katsoa olevan itsenäistä taloudellista merkitystä. Niinpä ne täyttävät tekijänoikeusdirektiivin 5 artiklan 1 kohdassa säädetyn viidennen edellytyksen.
- 179 Tälle, samoin kuin tämän tuomion 172 kohdassa esitetylle toteamukselle, antaa lisäksi vahvistuksen kyseisen säännöksen tavoite, joka on uusien teknologioiden kehittämisen ja toimivuuden turvaaminen. Jos toimien ei katsottaisi olevan tekijänoikeusdirektiivin 5 artiklan 1 kohdassa asetettujen edellytysten mukaisia, yksikään nykyaikaisia

laitteita, jotka vaativat toimiakseen mainittujen kappaleen valmistamista koskevien toimien suorittamista, käyttävä televisionkatsoja ei voisi vastaanottaa televisioituja teoksia sisältäviä lähetyksiä ilman tekijänoikeuksien haltijoiden suostumusta. Tämä kuitenkin haittaisi uusien teknologioiden tehokasta leviämistä ja hyödyn saamista niistä tai jopa estäisi sen tekijänoikeusdirektiivin johdanto-osan 31 perustelukappaleessa ilmaistun unionin lainsäätäjän tahdon vastaisesti.

- 180 Edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaiset kappaleen valmistamista koskevat toimet täyttävät kaikki viisi tekijänoikeusdirektiivin 5 artiklan 1 kohdassa ilmaistua edellytystä.
- 181 Mahdollisuus vedota mainitussa säännöksessä säädettyyn poikkeukseen edellyttää kuitenkin vielä, että nämä toimet täyttävät tekijänoikeusdirektiivin 5 artiklan 5 kohdan edellytykset. Tässä yhteydessä on riittävää todeta, että kun otetaan huomioon tämän tuomion 163–179 kohdassa esitetyt seikat, mainitut toimet täyttävät myös nämä edellytykset.
- 182 Niinpä esitettyyn kysymykseen on vastattava, että asiassa C-403/08 kyseessä olevan kaltaiset satelliittidekooderin muistissa ja televisioruudulla toteutetut kappaleen valmistamista koskevat toimet täyttävät tekijänoikeusdirektiivin 5 artiklan 1 kohdan mukaiset edellytykset ja nämä toimet voidaan toteuttaa ilman tekijänoikeuksien haltijoiden lupaa.

4. Tekijänoikeusdirektiivin 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ”välittäminen yleisölle” (asiassa C-403/08 esitetty kuudes kysymys)

- 183 Kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee pääasiallisesti sitä, onko tekijänoikeusdirektiivin 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua käsitettä ”välittäminen yleisölle” tulkittava siten, että se käsittää televisioitujen teosten lähettämisen televisioruudulla ja kaiuttimista ravitsemisliikkeessä oleville asiakkaille.
- 184 Aluksi on todettava, ettei tekijänoikeusdirektiivin 3 artiklan 1 kohdassa täsmennettä käsitettä ”yleisölle välittäminen” (asia C-306/05, SGAE, tuomio 7.12.2006, Kok., s. I-11519, 33 kohta).
- 185 Tässä tilanteessa, ja vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti, tulkittavan säännöksen merkitys ja soveltamisala on määriteltävä direktiivillä tavoiteltujen päämäärien ja sen asiayhteyden perusteella, johon säännös kuuluu (em. asia SGAE, tuomion 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 186 Tästä on aluksi todettava, että tekijänoikeusdirektiivin päätavoitteena on suojan saattaminen korkealle tasolle tekijöiden hyväksi, mikä mahdollistaa sen, että nämä saavat teostensa käytöstä asianmukaisen korvauksen erityisesti silloin, kun teoksia välitetään yleisölle. Tästä seuraa, että ”yleisölle välittämisen” käsite on ymmärrettävä laajasti, kuten myös kyseisen direktiivin johdanto-osan 23 perustelukappaleesta nimenomaisesti käy ilmi (ks. em. asia SGAE, tuomion 36 kohta).

- 187 Lisäksi mainitun direktiivin johdanto-osan 20 perustelukappaleen mukaan kyseinen direktiivi perustuu henkisen omaisuuden alalla jo voimassa olevissa direktiiveissä, kuten direktiivissä 92/100, joka on kodifioitu lähioikeusdirektiivillä, esitettyihin periaatteisiin ja sääntöihin (ks. em. asia Infopaq International, tuomion 36 kohta).
- 188 Tässä tilanteessa, kun otetaan huomioon unionin oikeusjärjestelmän yhtenäisyyttä ja johdonmukaisuutta koskevat vaatimukset, kaikissa näissä direktiiveissä käytetyillä käsitteillä on oltava sama merkitys, ellei unionin lainsäätäjällä ole täsmällisessä lainsäädäntöyhteydessä ilmaissut toisenlaista tahtoa.
- 189 Mainittua 3 artiklan 1 kohtaa on niin pitkälti kuin mahdollista tulkittava kansainvälisen oikeuden valossa, ja siinä on otettava erityisesti huomioon Bernin yleissopimus ja WIPO:n tekijänoikeussopimus. Tekijänoikeusdirektiivillä pyritään nimittäin panemaan täytäntöön jälkimmäinen sopimus, jonka 1 artiklan 4 kappaleessa veloitetaan sopimuspuolet noudattamaan Bernin yleissopimuksen 1–21 artiklaa. Samasta veloitteesta on lisäksi määrätty teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista tehdyn sopimuksen 9 artiklan 1 kohdassa (ks. vastaavasti em. asia SGAE, tuomion 35, 40 ja 41 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 190 Tekijänoikeusdirektiivin 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua käsitettä ”välittäminen yleisölle” on tulkittava näiden kolmen seikan valossa, ja niiden perusteella on arvioitava, käsittääkö se televisioitujen teosten lähettämisen televisioruudulla ja kaiuttimista ravitsemisliikkeessä oleville asiakkaille.
- 191 Lähioikeusdirektiivin 8 artiklan 3 kohdasta sekä WIPO:n esitys- ja äänitesopimuksen 2 artiklan g kohdasta ja 15 artiklasta ilmenee ensinnäkin välittämisen käsitteestä, että tämä käsite kattaa ”äänitteelle tallennettujen äänien tai ääniä edustavien merkkien

saattamisen yleisön kuultaviin” sekä yleisradioimisen tai ”minkä tahansa yleisölle välittämisen”.

- 192 Tarkemmin sanottuna, ja aivan kuten Bernin sopimuksen 11 bis artiklan 1 kappaleen iii kohdassa on nimenomaisesti ilmaistu, mainittu käsite kattaa välittämisen kaiuttimella tai muulla samankaltaisella merkkien, äänen tai kuvien siirtämiseen käytettävällä laitteella sekä – tekijänoikeusdirektiiviehdotuksen (KOM(97) 628 lopullinen) perustelujen mukaan – teosten kuvaruudulla esittämisen kaltaisella viestintätavalla tapahtuvan välittämisen.
- 193 Tässä tilanteessa, kun otetaan huomioon, ettei unionin lainsäätäjä ole ilmaissut toisenlaista tahtoa tämän käsitteen tulkinnasta tekijänoikeusdirektiivissä ja erityisesti sen 3 artiklassa (ks. tämän tuomion 188 kohta), välittämisen käsite on ymmärrettävä laajasti eli niin, että sillä tarkoitetaan kaikenlaista suojattujen teosten välittämistä käytetyistä välineistä tai teknisistä prosesseista riippumatta.
- 194 Oikeuskäytännössä on aikaisemmin noudatettu tällaista tulkintaa ja todettu, että majoitusliikkeen omistaja suorittaa välittämistoimen, kun hän mahdollistaa asiakkailleen pääsyn televisioituihin teoksiin televisiovastaanottimien avulla ja täysin tietoisesti välittää vastaanotetun signaalin, jossa on mukana suojattuja teoksia, hotelli-huoneisiin. Oikeuskäytännössä on korostettu tähän liittyen, ettei tällaisessa toimessa ole kyse pelkästä teknisestä tavasta taata tai parantaa alkuperäisen lähetyksen vastaanotettavuutta sen peittoalueella vaan toimesta, jota ilman nämä asiakkaat, jotka ovat kaikki mainitulla alueella, eivät voisi nauttia lähetetystä teoksesta (ks. em. asia SGAE, tuomion 42 kohta).

- 195 Asiassa C-403/08 ravitsemisliikkeen omistaja tarjosi tietoisesti liiketiloissa läsnä oleville asiakkaille mahdollisuuden seurata televisioitua lähetystä, johon sisältyi suojattuja teoksia, televisioruudulta ja kaiuttimista, ja on selvää, etteivät nämä asiakkaat olisi ilman mainitun omistajan välittämistoimea voineet nauttia lähetetyistä teoksista, vaikka he olivat mainitun lähetyksen peittoalueella. Niinpä tällaisen toimen olosuhteet ovat verrattavissa olosuhteisiin, jotka olivat edellä mainitussa asiassa SGAE annetun tuomion taustalla.
- 196 Tässä tilanteessa on todettava, että ravitsemisliikkeen omistaja suorittaa välittämisen, kun hän välittää televisioituja teoksia tietoisesti televisioruudulla ja kaiuttimista liiketiloissa läsnä oleville asiakkaille.
- 197 Se, että televisioitu teos kuuluu pääasian kaltaisissa olosuhteissa tekijänoikeusdirektiivin 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun yleisölle välittämisen käsitteen piiriin, edellyttää kuitenkin vielä sitä, että teos välitetään uudelle yleisölle eli yleisölle, jota suojattujen teosten tekijät eivät ottaneet huomioon, kun he antoivat luvan teosten käyttämiseen alkuperäiselle yleisölle välittämistä varten (ks. vastaavasti em. asia SGAE, tuomion 40 ja 42 kohta ja asia C-136/09, Organismos Sillogikis Diacheirisis Dimiourgou Theatrikon kai Optikoakoustikon Ergon, määräys 18.3.2010, 38 kohta).
- 198 Tässä yhteydessä on huomattava, että tekijä, joka antaa luvan teoksensa televisioimiseen, ottaa lähtökohtaisesti huomioon vain televisiovastaanottimien haltijat, jotka yksittäin taikka yksityis- tai perhepiirissä ottavat signaalin vastaan ja seuraavat lähetyksiä. Kun televisioitu teos lähetetään yleisölle avoimessa tilassa muulle yleisölle, jolle televisiovastaanottimen haltija on antanut mahdollisuuden kuulla tai nähdä teoksen, tällaista tarkoituksellista toimea on pidettävä toimena, jolla kyseessä oleva teos välitetään uudelle yleisölle (ks. vastaavasti em. asia SGAE, tuomion 41 kohta ja

em. asia Organismos Sillogikis Diacheirisis Dimiourgon Theatrikon kai Optikoakoustikon Ergon, määräyksen 37 kohta).

- 199 Näin on silloin, kun ravitsemisliikkeen omistaja välittää televisioidut teokset liiketoimissa läsnä olevalle yleisölle, sillä nämä asiakkaat ovat uutta yleisöä, jota tekijät eivät ottaneet huomioon, kun he antoivat suostumuksensa teostensa televisioimiseen.
- 200 Lisäksi yleisölle välittäminen edellyttää, että televisioitu teos välitetään tekijänoikeusdirektiivin johdanto-osan 23 perustelukappaleessa tarkoitetulle ”yleisölle, joka ei ole läsnä paikassa, josta välittäminen saa alkunsa”.
- 201 Edellä mainitusta yhteisestä kannasta N:o 48/2000 ilmenee tästä, että mainittu perustelukappale on seurausta Euroopan parlamentin ehdotuksesta, jossa haluttiin täsmentää, ettei mainitussa direktiivissä tarkoitettu yleisölle välittäminen käsitä ”välitöntä esittämistä”, jolla viitataan Bernin yleissopimuksen 11 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun käsitteeseen ”julkinen esittäminen”, joka puolestaan käsittää teosten esittämisen fyysisessä ja välittömässä läheisyydessä tekijään tai esittäjään olevan yleisön edessä (ks. WIPO:n laatima tulkintaohje Guide to the Berne Convention, jolla on vaikutusta yleissopimuksen tulkintaan huolimatta siitä, ettei sillä ole sitovaa vaikutusta, kuten em. asiassa SGAE annetun tuomion 41 kohdassa on todettu).
- 202 Tekijänoikeusdirektiivin johdanto-osan 23 perustelukappaleessa on tällaisen välittömän julkisen esittämisen jättämiseksi mainitussa direktiivissä yleisölle välittämisen käsitteen ulkopuolelle täsmennetty, että yleisölle välittäminen käsittää kaikenlaisen välittämisen yleisölle, joka ei ole läsnä paikassa, josta välittäminen saa alkunsa.

- 203 Tällainen fyysisen ja välittömän läheisyyden elementti kuitenkin nimenomaisesti puuttuu silloin, kun televisioitu teos lähetetään ravitsemisliikkeen kaltaisessa paikassa televisioruudun ja kaiuttimien avulla lähettämisaikassa läsnä olevalle yleisölle, joka ei siis ole läsnä tekijänoikeusdirektiivin johdanto-osan 23 perustelukappaleessa tarkoitetussa paikassa, josta välittäminen sai alkunsa, eli paikassa, jossa televisioitu esitys tai tapahtuma tapahtuu (ks. vastaavasti em. asia SGAE, tuomion 40 kohta).
- 204 On vielä huomattava, ettei se, että tekijänoikeusdirektiivin 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla ”välittämällä” tavoitellaan voittoa, ole vailta merkitystä (ks. vastaavasti em. asia SGAE, tuomion 44 kohta).
- 205 Pääasian kaltaisessa tilanteessa ei voida kiistää yhtäältä sitä, että omistaja välitti televisioituja teoksia ravitsemisliikkeessään hyötymistarkoituksessa, eikä toisaalta sitä, että lähettäminen voi houkutella paikalle lähetetyistä teoksista kiinnostuneita asiakkaita. Niinpä kyseessä oleva lähettäminen vaikuttaa ravitsemisliikkeessä käyntien määrään ja lopulta sen taloudellisiin tuloksiin.
- 206 Tästä seuraa, että kyseessä olevalla yleisölle välittämällä tavoitellaan voittoa.
- 207 Esitettyyn kysymykseen on edellä mainitun perusteella vastattava, että tekijänoikeusdirektiivin 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua käsitettä ”välittäminen yleisölle” on tulkittava siten, että se käsittää televisioitujen teosten lähettämisen televisioruudulla ja kaiuttimista ravitsemisliikkeessä oleville asiakkaille.

5. Satelliitin välityksellä tapahtuvaa yleisradiointia koskevan direktiivin vaikutus (asiassa C-403/08 esitetty seitsemäs kysymys)

- 208 Kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee pääasiallisesti sitä, onko satelliitin välityksellä tapahtuvaa yleisradiointia koskevalla direktiivillä vaikutusta satelliittidekooderin muistissa ja televisioruudulla tapahtuvien kappaleen valmistamista koskevien toimien laillisuuteen.
- 209 Aivan aluksi on syytä todeta, että satelliitin välityksellä tapahtuvaa yleisradiointia koskevalla direktiivillä säädetään ainoastaan yhdenmukaistamisen vähimmäissäännöistä tekijänoikeutta ja lähioikeuksia koskevan suojan tiettyjen piirteiden osalta silloin, kun muista jäsenvaltioista peräisin olevia lähetyksiä välitetään yleisölle satelliitin tai kaapelin välityksellä. Tekijänoikeusdirektiivistä poiketen kyseiset yhdenmukaistamista koskevat vähimmäissäännöt eivät tarjoa sellaisia perusteita, joiden nojalla voitaisiin ratkaista kysymys satelliittidekooderin muistissa ja televisioruudulla tapahtuvien kappaleen valmistamista koskevien toimien laillisuudesta (ks. analogisesti asia C-293/98, Egeda, tuomio 3.2.2000, Kok., s. I-629, 25 ja 26 kohta ja em. asia SGAE, tuomion 30 kohta).
- 210 Niinpä esitettyyn kysymykseen on vastattava, että satelliitin välityksellä tapahtuvaa yleisradiointia koskevaa direktiiviä on tulkittava siten, ettei sillä ole vaikutusta satelliittidekooderin muistissa ja televisioruudulla tapahtuvien kappaleen valmistamista koskevien toimien laillisuuteen.

IV Oikeudenkäyntikulut

- 211 Pääasioiden asianosaisten osalta asioiden käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevien asioiden käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asiat seuraavasti:

- 1) Ehdolliseen pääsyyn perustuvien tai ehdollisen pääsyn sisältävien palvelujen oikeussuojasta 20.11.1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/84/EY 2 artiklan e alakohdassa tarkoitettua käsitettä "laiton laite" on tulkittava siten, ettei se käsitä ulkomaisia dekodeausvälineitä, jotka mahdollistavat lähetystoiminnan harjoittajan satelliittilähetyspalveluiden vastaanottamisen ja jotka on valmistettu ja markkinoitu kyseisen lähetystoiminnan harjoittajan luvalla mutta joita käytetään sen tahdon vastaisesti sen maantieteellisen alueen ulkopuolella, jota varten ne on toimitettu, välineitä, jotka on saatu tai aktivoitu väärää nimeä ja osoitetta käyttäen, eikä välineitä, joita käytettäessä on rikottu sopimusperusteista rajoitusta, jonka mukaan vain niiden yksityiskäyttö on sallittua.

- 2) Direktiivin 98/84 3 artiklan 2 kohta ei ole esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jolla estetään ulkomaisten dekodeausvälineiden – mukaan lukien sellaiset välineet, jotka on saatu tai aktivoitu väärää nimeä ja osoitetta käyttäen ja joita käytettäessä on rikottu sopimusperusteista rajoitusta, jonka mukaan vain niiden yksityiskäyttö on sallittua – käyttö, koska tällainen lainsäädäntö ei kuulu kyseisellä direktiivillä yhteensovitettuun alaan.

- 3) SEUT 56 artiklaa on tulkittava siten, että
  - se on esteenä jäsenvaltion lainsäädännölle, jolla säädetään laittomaksi ulkomaisten dekodeausvälineiden, joiden avulla voidaan vastaanottaa

toisesta jäsenvaltiosta peräisin oleva koodattu satelliittilähetyspalvelu, joka sisältää ensimmäisen valtion lainsäädännössä suojattua aineistoa, maahantuonti, myynti ja käyttö tässä jäsenvaltiossa

- tätä toteamusta ei horjuta se, että ulkomaiset dekodausvälineet on hankittu tai aktivoitu väärää henkilöllisyyttä ja väärää osoitetta käyttäen tarkoituksena kiertää kyseessä olevaa alueellista rajoitusta, eikä se, että välinettä on käytetty kaupallisessa tarkoituksessa, vaikka sen käyttö oli rajattu yksityistarkoituksiin.

4) Immateriaalioikeuksien haltijan ja lähetystoiminnan harjoittajan välisen yksinoikeuteen perustuvaa lisenssiä koskevan sopimuksen ehdot merkitsevät SEUT 101 artiklassa kiellettyä kilpailunrajoitusta, jos niissä asetetaan lähetystoiminnan harjoittajalle velvollisuus olla toimittamatta dekodausvälineitä, jotka mahdollistavat oikeuksien haltijan suojattuun aineistoon pääsyn kyseisen lisenssisopimuksen käsittämän alueen ulkopuolella.

5) Tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa 22.5.2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/29/EY 2 artiklan a alakohtaa on tulkittava siten, että kappaleen valmistamista koskeva oikeus ulottuu teosten väliaikaisten katkelmien luomiseen satelliittidekooderin muistissa ja televisioruudulla sillä edellytyksellä, että ne sisältävät elementtejä, joita voidaan pitää ilmauksena kyseisten teosten tekijöiden henkisestä luomistyöstä, ja että sen selvittämiseksi, onko niissä tällaisia elementtejä, on tutkittava katkelmista, joista on valmistettu kappale samanaikaisesti, muodostuvaa kokonaisuutta.

- 6) Asiassa C-403/08 kyseessä olevan kaltaiset satelliittidekooderin muistissa ja televisioruudulla toteutetut kappaleen valmistamista koskevat toimet täyttävät direktiivin 2001/29 5 artiklan 1 kohdan mukaiset edellytykset, ja nämä toimet voidaan toteuttaa ilman tekijänoikeuksien haltijoiden lupaa.

- 7) Direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua käsitettä ”välittäminen yleisölle” on tulkittava siten, että se käsittää televisioitujen teosten lähettämisen televisioruudulla ja kaiuttimista ravitsemisliikkeessä oleville asiakkaille.

- 8) Tiettyjen satelliitin välityksellä tapahtuvaan yleisradiointiin ja kaapeleitse tapahtuvaan edelleen lähettämiseen sovellettavien tekijänoikeutta sekä lähioikeuksia koskevien sääntöjen yhteensovittamisesta 27.9.1993 annettua neuvoston direktiiviä 93/83/ETY on tulkittava siten, ettei sillä ole vaikutusta satelliittidekooderin muistissa ja televisioruudulla tapahtuvien kappaleen valmistamista koskevien toimien laillisuuteen.

Allekirjoitukset